

Bryssel 11.7.2019
COM(2019) 330 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi

**Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) strategisesta innovaatio-ohjelmasta
vuosiksi 2021–2027:**

Euroopan innovointikyvyn ja -valmiuksien edistäminen

{SEC(2019) 275 final} - {SWD(2019) 330 final} - {SWD(2019) 331 final}

LIITE

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	2
1.1.	EIT – EU:n keskeinen innovaatioväline	3
1.2.	Keskeiset vahvuudet.....	3
1.3.	Keskeiset haasteet	6
2.	Tavoitteet korkeammalle: EIT kaudella 2021-2027	7
2.1.	Tavoitteet.....	7
2.2.	Asema osana Horisontti Eurooppa -ohjelmaa.....	8
3.	Euroopan innovointikyvyn ja -valmiuksien edistäminen.....	9
3.1.	Osaamis- ja innovaatioyhteisöt	9
3.2.	Korkea-asteen koulutuksen innovointivalmiuksien tukeminen	12
3.3.	EIT:n monialaiset toimet.....	14
3.4.	Tuloksiin toiminnassa	16
3.5.	Synergia ja täydentävyys muiden ohjelmien kanssa.....	19
4.	Resurssit	21
4.1.	Määrärahatarpeet.....	21
4.2.	Vaikutukset (seuranta ja arviointi)	22
5.	Liite 1A	26
6.	Liite 1B.....	26

1. JOHDANTO

Tässä strategisessa innovaatio-ohjelmassa esitetään Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin (EIT) strategia ja painopisteet vuosiksi 2021–2027. Kyseessä on EIT:n pääasiallinen strategia-asiakirja seuraavaksi ohjelmakaudeksi, ja siinä määritellään EIT:n tavoitteet, keskeiset toimet, odottavissa olevat tulokset ja tarvittavat resurssit. Strategisessa innovaatio-ohjelmassa varmistetaan, että EIT:n strategia on tarvittavilta osin linjassa [Horisontti Eurooppa -ehdotuksen] kanssa. Horisontti Eurooppa on unionin puiteohjelma, josta tuetaan tutkimusta ja innovointia vuosina 2021–2027. Samalla varmistetaan asianmukainen synergia ja täydentävyys EIT:n toimien ja unionin muiden aloitteiden, strategioiden ja välineiden välillä.

Vuosien 2021–2027 strategista innovaatio-ohjelmaa on valmisteltu Euroopan komission tekemällä vaikutustenarvioinnilla. Siinä otetaan huomioon EIT:n hallintoneuvoston esitys strategiseksi innovaatio-ohjelmaksi, joka toimitettiin Euroopan komissiolle 20. joulukuuta 2017 EIT-asetuksen¹ mukaisesti. Siinä otetaan huomioon myös Euroopan komission kesäkuussa 2018 julkistama uusi [Horisontti Eurooppa -ehdotus] ja erityisesti EIT:n keskeinen rooli osana [Avoin innovointi] -pilaria (pilari III) samoin kuin EIT:n osuus maailmanlaajuisten haasteiden ratkaisemisessa, mukaan lukien ilmastotavoitteita varten asetetut virstanpylväät, sekä Euroopan teollisuuden kilpailukyvyn (pilari II) ja huipputason tieteen (pilari I) tukemisessa. Strateginen innovaatio-ohjelma perustuu EIT:n toiminnasta viimeksi kuluneina vuosina saatuihin kokemuksiin ja keskeisten sidosryhmien kanssa käytyjen laajojen kuulemisten tuloksiin.

Strategisessa innovaatio-ohjelmassa otetaan huomioon Horisontti Eurooppa -ohjelman strateginen suunnittelu, jotta voidaan varmistaa yhteiset linjaukset puiteohjelman toimien ja muiden asiaankuuluvien unionin ohjelmien kanssa, huolehtia johdonmukaisuudesta suhteessa EU:n prioriteetteihin ja sitoumuksiin sekä lisätä täydentävyyttä ja synergiaa kansallisten ja alueellisten rahoitusohjelmien ja prioriteettien kanssa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 294/2008, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2008, Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutin perustamisesta (EUVL L 97, 9.4.2008, s. 1), asetus sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä joulukuuta 2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1292/2013 (EUVL L 347, 11.12.2013, s. 174).

1.1. EIT – EU:n keskeinen innovaatioväline

EIT perustettiin vuonna 2008. Sen tavoitteena on edistää kestäväää talouskasvua ja kilpailukykyä tehostamalla jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin innovaatiokapasiteettia. Se on ollut pioneeroitoimija koulutuksen, yritystoiminnan ja tutkimuksen integroinnissa (osaamiskolmio). Toiminnassa ovat korostuneet yrittäjätaidot ja innovointikyky. EIT väliarviointi vahvisti vuonna 2018, että EIT:lle on edelleen sama lähtökohtainen tarve ja että innovaatiovetoisen osaamiskolmion malli on edelleen ajankohtainen.

EIT:n perustamisesta kuluneen kymmenen vuoden aikana innovaatiotahti on nopeutunut dramaattisesti. Innovointi tuo talouden aloille syvällisiä muutoksia, jotka ravistelevat yritystoimintaa ja luovat ennennäkemättömiä mahdollisuuksia. Maailmassa, jossa globaali talousjärjestys on muutostilassa ja kansainvälinen kilpailu kiristyy, EU on yhä riippuvaisempi lahjakkuuksista ja innovointikyvystään. Yhteissuunnittelu, yhteistyö ja yhteiskehittäminen eivät ole koskaan olleet yhtä tärkeitä tieteenalojen välisesti ja koulutuksen, liike-elämän ja tutkimuksen välillä kuin tällä hetkellä, kun ratkaistavanamme on maailmanlaajuisia haasteita, jotka liittyvät esimerkiksi ilmastonmuutokseen ja luonnonvarojen kestävämmään käyttöön, digitalisaatioon, väestörakenteen muutoksiin tai terveydenhuollon ja elintarvikehuollon tulevaan kehitykseen.

Esittämällä [Horisontti Eurooppa -ehdotuksen] uudeksi tutkimusta ja innovointia kaudella 2021–2027 tukevaksi puiteohjelmaksi Euroopan komissio on sitoutunut lisäämään edelleen Euroopan innovointipotentiaalia, jotta tulevaisuuden haasteisiin voidaan vastata. EIT:n erityisroolia innovoinnin edistäjänä, joka tuo yhteen liike-elämän, koulutus- ja tutkimusalan toimijat, viranomaiset ja kansalaisyhteiskunnan toimijat, tukee sen asema [Euroopan horisontti -ehdotukseen] kuuluvassa [Innovatiivinen Eurooppa] -pilarissa. [Euroopan horisontti -ehdotus] heijastaa EU:n kasvavaa kunnianhimoa innovoinnin alalla ja tarvetta toteuttaa tämä kunnianhimo konkreettisesti.

1.2. Keskeiset vahvuudet

EIT on perustamisensa jälkeen vähitellen vakiinnuttanut asemansa toimivana välineenä vastata yhteiskunnallisiin haasteisiin. EIT toimii pääasiassa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen (Knowledge and Innovation Communities) kautta. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt ovat koulutusalan organisaatioiden, liike-elämän ja tutkimuslaitosten välisiä laajamittaisia eurooppalaisia kumppanuuksia. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjä on tällä hetkellä toiminnassa kahdeksan seuraavilla aloilla: ilmastonmuutos, digitalisaatio, energia, elintarvikkeet, terveys, raaka-aineet, kaupunkiliikenne ja lisäarvoa tuova valmistusteollisuus (ks. kuva 2).

Kukin osaamis- ja innovaatioyhteisö järjestyy noin 5–10 yhteistoimintakeskittymän² ympärille, jotka toimivat maantieteellisinä keskuksina osaamiskolmion käytännön integroinnissa. Ne on organisoitu ja strukturoitu kulloisenkin kansallisen ja alueellisen innovaatiokontekstin mukaisesti, ja ne rakentuvat yksittäisen osaamis- ja innovaatioyhteisön keskeisten kumppaneiden nykyisten laboratorioden, toimipisteiden tai kampusten muodostaman yleiseurooppalaisen verkoston varaan.

² Yhteistoimintakeskittymässä on kyse maantieteellisestä alueesta, jonne osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tärkeimmät osaamiskolmiokumppanit ovat sijoittautuneet, jolla ne voivat olla helposti vuorovaikutuksessa keskenään. Yhteistoimintakeskittymä muodostaa kiintopisteen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminnalle kyseisellä alueella.

Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen pyrkimyksenä on viedä osaamiskolmion toimien portfolioita eteenpäin seuraavin keinoin:

- *Koulutustoimet*, joissa on vahvat yrittäjyysosiot seuraavan sukupolven lahjakkuuksien kouluttamista varten, mukaan lukien EIT-laatumerkittyjen³ ohjelmien suunnittelu ja toteutus, erityisesti maisteri- ja tohtoritasolla;
- *Innovointia tukevat toimet*, joilla kehitetään innovatiivisia tuotteita, prosesseja ja palveluja vastauksena tiettyyn liiketoimintamahdollisuuteen;
- *Yritysten perustaminen ja tukitoiminnot*, kuten yrityskiihdytysohjelmat, joilla autetaan yrittäjiä muuntamaan ideansa menestyviksi yrityksiksi ja nopeutetaan kasvuprosessia.

Osaamis- ja innovaatioyhteisöt ovat dynaamisia innovaatioekosysteemejä, jotka tuottavat laajan kirjon tuloksia (ks. alla kuva 1).

Kuva 1: EIT:n tähänastiset tulokset – lähde: EIT

Koulutus, kyvyt ja taitojen kehittäminen ovat EIT:n mallin ytimessä. Muissa innovointia koskevissa EU:n toimissa korkea-asteen koulutus ei sisälly mukaan innovoinnin arvoketjuun yhtä laajamittaisesti kuin EIT:n puitteissa. EIT:n koulutusagenda on avainasemassa kehitettäessä yrittäjähenkisiä ja osaavia innovoijia. Vuoteen 2017 mennessä yli 1 700 henkilöä oli suorittanut EIT:n laatumerkin saaneen maisteri- ja/tai tohtoritason koulutusohjelman, ja tuhannet olivat osallistuneet yrittäjyys- ja innovointivalmiuksia kehittäviin koulutustoimiin ja -formaatteihin.

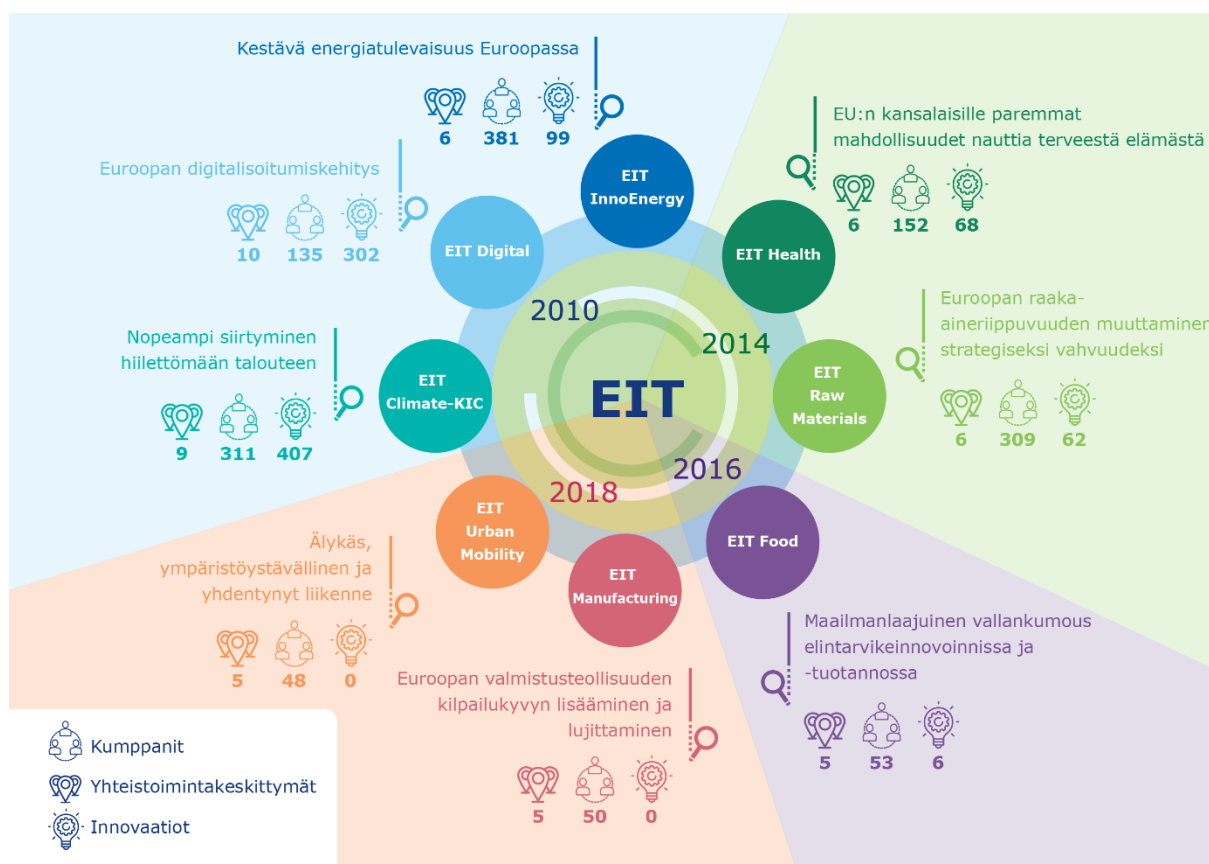
Keskittyminen maailmanlaajuisiin haasteisiin osaamiskolmion integroinnin kautta on tekijä, joka erottaa EIT:n muista innovaatiovälineistä. Tarjoamalla jopa 15 vuoden avustuksen osaamis- ja innovaatioyhteisöille EIT pyrkii pitkän aikavälin tavoitteeseensa vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen avulla ja tuottaa konkreettista hyötyä yhteiskunnalle ja kansalaisille. EIT on asettanut osaamis- ja innovaatioyhteisöille tavoitteeksi, että niistä tulee taloudellisesti kestäviä 15 vuoden kuluttua. Tämä on ainutlaatuinen piirre, joka tekee innovaatiovälineestä liiketoimintahakuisen ja tulosperusteisen. Tässä yhteydessä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen on kehitettävä ja otettava käyttöön tulonmuodostusstrategioita innovaatioekosysteeminsä säilyttämiseksi myös avustussopimuksen kattaman ajanjakson jälkeen.

EIT:n lähestymistavalla edistetään sekä asteittaista että disruptiivista innovointia, jotta voidaan puuttua tuloksekkaasti markkinoiden toimintapuutteisiin ja auttaa toimialoja murroksessa. Lähestymistapa tarjoaa mahdollisuuksia luoda pitkän aikavälin liiketoimintastrategioita maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamiseksi ja auttaa luomaan

³ EIT-laatumerkin myöntää EIT sellaiselle osaamis- ja innovaatioyhteisön koulutusohjelmalle, joka täyttää erityiset laatuksiteerit liittyen muun muassa yrittäjyyskoulutukseen ja innovatiivisiin tekemällä oppimisen ohjelmiin.

perusedellytykset, jotka ovat olennaisia hyvin toimivan innovaatioekosysteemin kasvuun ja innovoinnin menestykselle.

EIT tarjoaa tehokkaat ja toimivat puitteet osaamis- ja innovaatioyhteisöjen käynnistämiseksi, laajentamiseksi ja hallinnoimiseksi vahvojen verkostovaikutuksien ja myönteisten kerrannaisvaikutuksien (ks. kuva 2). Ensimmäiseen aaltoon kuuluvat osaamis- ja innovaatioyhteisöt EIT Digital, EIT Climate-KIC ja EIT InnoEnergy, jotka käynnistettiin vuonna 2009, ovat saavuttaneet vakiintuneen aseman ja kypsyyssasteen. Niitä koskevien puitekumppanuussopimusten voimassaolo päättyy vuoden 2024 jälkeen avustuksen enimmäiskeston mukaisesti. Toisen ja kolmannen sukupolven osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminta kypsyy edelleen. EIT Health ja EIT Raw Materials käynnistettiin vuonna 2014 ja EIT Food vuonna 2016. Kaksi joulukuussa 2018 nimettyä osaamis- ja innovaatioyhteisöä, EIT Urban Mobility ja EIT Manufacturing, aloittavat toimintansa vuoden 2019 aikana.

Kuva 2: EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöt – lähde: Euroopan komissio

EIT ja sen kahdeksan osaamis- ja innovaatioyhteisöä ovat laajin EU:n tukema innovaatioekosysteemi. Mukana on yli 1 000 kumppania liike-elämän, tutkimuksen ja koulutuksen piiristä. EIT on tukenut yli 1 200 startup-yritystä ja innovatiivista yritystä, jotka ovat sittemmin keränneet yli 890 miljoonaa euroa ulkoista rahoitusta. Tuettuihin startup-yrityksiin on syntynyt yli 6 000 työpaikkaa. Yli 50 prosenttia osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppaneista on yrityssektorilta (suuryrityksiä, pk-yrityksiä ja startup-yrityksiä), mikä osoittaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöt toimivat lähellä markkinoita. Kumppaneiden määrän kasvu jokaisessa osaamis- ja innovaatioyhteisössä on puolestaan osoitus EIT:n mallin houkuttelevuudesta ja pitkän aikavälin potentiaalista. Vuoteen 2019 mennessä EIT:n osaamis-

ja innovaatioyhteisöihin oli osallistunut yli 600 yritystä, 250 korkeakoulua, 200 tutkimusorganisaatiota ja yli 50 kansalaisjärjestöä ja viranomaistahoa.

Innovaatiosuorituskyvyn jatkuvien alueellisten erojen vuoksi EIT käynnisti vuonna 2014 erityisen alueellisen innovaation ohjelman (Regional Innovation Scheme, RIS), jonka tarkoituksena on laajentaa EIT:n alueellista tavoittavuutta maihin, jotka ovat innovaatioiden kehittäjinä vaatimattomalla tai kohtalaisella tasolla. Alueellisen innovaation ohjelman avulla EIT on laajentanut toimintaansa eri puolille Eurooppaa ja tarjoaa nyt innovointikyvyltään heikommille alueille mahdollisuuksia osallistua osaamiskolmion toimiin osaamis- ja innovaatioyhteisöjen puitteissa. Tämä näkyy myös EU13:n kumppaneille osoitetussa EIT-rahoituksen osuudessa (8,3 % verrattuna Horisontti 2020 -ohjelmasta osoitettuun 4,8 %:iin; tilanne 2018).

Kuva 3: EIT:n toiminta Euroopassa, lähde: EIT, 2018

EIT on kyennyt pysymään joustavana ja kehittämään periaatteet ja säännöt osaamis- ja innovaatioyhteisöjensä onnistunutta hallinnointia varten Horisontti 2020 -ohjelman yleisissä puitteissa ja EIT-asetuksen mukaisesti. Toiminnallisen riippumattomuutensa ansiosta se on voinut testata ja käytännössä toteuttaa useita uusia käytäntöjä avustusten saajien hallinnoinnissa, esimerkkeinä kilpailuun perustuva rahoitusmekanismi, taloudelliselle kestävyydelle asetetut tavoitteet ja erityiset keskeiset suorituskykyindikaattorit.

1.3. Keskeiset haasteet

EIT on osa Euroopan horisontti -ohjelman yleistä kehystä, jonka tavoitteena on muun muassa tuottaa tieteellisiä, taloudellisia/teknologisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia unionin tieteellisen ja teknologisen perustan vahvistamiseksi, toteuttaa unionin strategisia toimintaprioriteetteja, tukea muun muassa teollisuuden kilpailukykyä kaikissa jäsenvaltioissa sekä edistää maailmanlaajusten haasteiden ratkaisemista, mukaan lukien kestävä kehityksen tavoitteet. Keskeinen edellytys näiden pyrkimysten onnistumiselle on vastata jatkuvaan tarpeeseen lisätä innovointivalmiuksia kaikkialla unionissa. EU:lla on edessään kolme erityistä haastetta, jotka näyttävät suuntaa EIT:n toiminnalle vuosina 2021–2027 sen yleisten tavoitteiden mukaisesti.

Ensinnäkin nykypäivän talouksia ohjaavat yhä enemmän ihmisten ja organisaatioiden taidot ja kyvyt muuntaa ideat tuotteiksi ja palveluiksi. Innovaatiokyky ja yrittäjyyskulttuuri ovat tätä nykyä kaiken a ja o, erityisesti tieteessä ja teknologiassa, mutta yhä enemmän myös muilla aloilla. Korkea-asteen oppilaitosten innovointivalmiuksien parantamiselle on jatkuvasti vahva tarve Euroopassa. EIT:llä on ainutlaatuiset lähtökohdat pyrkiä tähän tavoitteeseen Euroopan horisontti -ohjelman puitteissa.

Toiseksi fyysinen läheisyys on keskeinen innovointia edistävä tekijä. Aloitteet, joilla pyritään kehittämään innovaatioverkostoja ja tarjoamaan palveluja tiedon luomisen, jakamisen ja siirtämisen tueksi, ovat keskeisiä tapoja edistää yritysten, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, valtionhallinnon ja yksityishenkilöiden välistä vuorovaikutusta. Tutkimuksen ja innovoinnin suorituskäytössä on kuitenkin edelleen huomattavia eroja EU:n eri alueiden välillä, kuten vuotuinen Euroopan innovaatioiden tulostaulu osoittaa. On ratkaisevan tärkeää, että innovointi on osallistavaa ja paikallislähtöistä. Paikkakohtaisen lähestymistapansa vuoksi EIT:n toiminta soveltuu hyvin paikallisten innovaatioekosysteemien lujittamiseen.

Kolmanneksi tulee se, että elinvoimaiset innovaatioekosysteemit ovat aina yhdistelmä osaamista, infrastruktuuria ja lahjakkuutta. On luotava perusedellytykset eurooppalaisen tutkimuksen, koulutuksen ja innovoinnin väliselle yhteistyölle ja saatava aikaan vahvoja synergioita, jotta varmistetaan, että vähäiset resurssit voidaan investoida asianmukaisesti ja tehokkaasti tutkimukseen ja innovointiin. Osaamiskolmion integroinnin syventäminen nykyisten ja uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen avulla on toimivaksi todettu tapa edistää innovoinnille otollista ympäristöä. Se on EIT:n toimintaa ohjaava tavoite.

2. TAVOITTEET KORKEAMMALLE: EIT KAUDELLA 2021-2027

EIT on kiinteä osa Horisontti Eurooppa -ohjelmaa, jonka yleisiä tavoitteita ja painopisteitä se edistää. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt ovat osa institutionaalisia eurooppalaisia kumppanuuksia, minkä vuoksi niissä noudatetaan tiettyjä periaatteita ja elinkaarikriteerejä johdonmukaisemman, avoimemman ja vaikutuskeskeisemmän lähestymistavan varmistamiseksi. EIT:n yleiset tavoitteet heijastavat näin ollen EIT:n yleistä roolia Euroopan horisontti -ohjelmassa ja sen asemaa [Innovatiivinen Eurooppa -pilarissa].

2.1. Tavoitteet

EIT:n yleiset toiminta-alat on määritelty [Euroopan horisontti -ehdotuksessa]. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjään tukemalla EIT voi vahvistaa innovaatioekosysteemejä, jotka auttavat vastaamaan maailmanlaajuisiin haasteisiin. Se etenee tässä edistämällä koulutuksen, tutkimuksen ja liike-elämän integrointia, jolloin voidaan luoda innovoinnille otollisia ympäristöjä, sekä edistämällä ja tukemalla uutta yrittäjäsukupolvea ja edesauttamalla innovatiivisten yritysten perustamista tiiviissä yhteisvaikutuksessa Euroopan innovaationeuvoston kanssa ja täydentäen sen toimintaa. Tällöin EIT erityisesti

- (1) vahvistaa kestäviä innovaatioekosysteemejä kaikkialla Euroopassa;
- (2) edistää innovointia ja yrittäjyyttä paremman koulutuksen avulla;
- (3) tuo markkinoille uusia ratkaisuja maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamiseksi.

Edellä mainittuja EIT:lle [Horisontti Eurooppa -ehdotuksessa] määriteltyjä yleisiä tavoitteita tukien ja (kohdassa 1.3 kuvatut) haasteet, jotka EIT:llä on todettu olevan edessään, huomioon ottaen EIT:n erityisinä tavoitteina kaudella 2021–2027 on

- (a) lisätä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen vaikuttavuutta ja edistää osaamiskolmion integrointia;
- (b) kasvattaa innovointivalmiuksia korkea-asteen koulutuksessa edistämällä korkeakoulujen institutionaalista muutosta;
- (c) lisätä EIT:n alueellista tavoitavuutta, jotta voidaan puuttua EU:n eri alueiden välisiin eroihin innovointivalmiuksissa.

2.2. Asema osana Horisontti Eurooppa -ohjelmaa

Näihin tavoitteisiin pyrkimällä EIT auttaa osaltaan saavuttamaan Horisontti Eurooppa -ohjelman tieteelliset, taloudelliset/teknologiset ja yhteiskunnalliset vaikutukset. Se tarjoaa jatkossakin vahvistusta innovaatioekosysteemeille, jotka auttavat vastaamaan maailmanlaajuisiin haasteisiin, edistämällä osaamiskolmion integrointia osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminta-aloilla. Horisontti Eurooppa -ohjelman strategisen suunnitteluprosessin avulla varmistetaan, että EIT:n toiminta ja muu Horisontti Eurooppa -ohjelma linjataan tiiviimmin keskenään. Aiempien saavutustensa perusteella EIT:llä tulee olemaan tärkeä rooli ”Avoin innovointi” -pilarissa.

EIT:n ja Euroopan innovaationeuvoston välisillä vahvoilla synergioilla on keskeinen merkitys **[Innovatiivinen Eurooppa] -pilarin** vaikutuksen kannalta. EIT:n ja Euroopan innovaationeuvoston toimet täydentävät toisiaan, ja niillä pyritään selkeyttämään ja johdonmukaistamaan innovatiivisille yrityksille annettavaa tukea. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjensä asiantuntemuksen pohjalta EIT tarjoaa liiketoiminnan kiihdyttämispalveluja ja koulutusta Euroopan innovaationeuvoston rahoituksen saajille.

Lisäksi EIT helpottaa Euroopan innovaationeuvoston rahoituksen saajien pääsyä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen innovaatioekosysteemeihin ja yhteyteen osaamiskolmion asiaankuuluvien toimijoiden kanssa. Näin Euroopan innovaationeuvoston rahoituksen saajat voivat osallistua aktiivisesti osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintaan ja hyötyä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen palveluista. Vastaavasti EIT:n rahoituksen saajat voivat hyödyntää Euroopan innovaationeuvoston välineitä, jos EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tukea ei ole saatavilla. Euroopan innovaationeuvosto voi auttaa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tukemia suuren kasvupotentiaalin omaavia startup-yrityksiä laajentamaan toimintaansa nopeasti. Varsinkin innovatiivisimmat osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tukemat yritykset voivat – mikäli Euroopan innovaationeuvosto valitsee ne rahoitettaviksi – saada Euroopan innovaationeuvoston Accelerator-välineestä sekarahoituksena myönnettävää tukea ja/tai InvestEU-välineistä myönnettävää rahoitustukea.

EIT varmistaa vahvemmat synergiat myös **[Huipputiede]-pilariin** kuuluvien ohjelmien ja aloitteiden kanssa, jotta voidaan nopeuttaa uteliaisuustutkimuksesta saadun tiedon siirtämistä konkreettisiksi yhteiskuntaa hyödyttäviksi sovelluksiksi. Erityisesti Marie Skłodowska-Curie -toimissa (MSCA) EIT tekee yhteistyötä MSCA-stipendiaattien innovaatio- ja yrittäjätaitojen kehittämiseksi.

EIT osallistuu **[Globaalit haasteet ja teollisuuden kilpailukyky] -pilarin** toimiin ja täydentää relevantteja toimia globaalien haasteiden ratkaisemiseksi ja EU:n kilpailukykyyn lisäämiseksi maailmanlaajuisesti. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjensä kautta EIT pyrkii erityisesti osallistumaan asiaankuuluviin missioihin ja aihekohtaisiin klustereihin sekä muihin eurooppalaisiin kumppanuuksiin muun muassa tukemalla kysyntäpuolen toimenpiteitä ja

tarjoamalla hyödyntämispalveluja teknologian siirron edistämiseksi ja saavutettujen tulosten kaupallistamisen nopeuttamiseksi.

EIT varmistaa johdonmukaisuuden Horisontti Eurooppa -ohjelmaan kuuluvan ”Eurooppalaiset innovaatioekosysteemit” -osion kanssa. EIT muun muassa osallistuu aktiivisesti Euroopan innovaationeuvoston keskustelufoorumin toimintaan ja luo yhteyksiä EIT-yhteisön ja innovaatioekosysteemejä tukevien toimien välille, jotta voidaan välttää päällekkäisyydet ja varmistaa toimien keskinäinen johdonmukaisuus ja täydentävyys.

Synergiamahdollisuuksia tutkitaan myös Horisontti Eurooppa -ohjelman ”Huippuosaamisen jakaminen” -osion ja EIT:n tukeman sidosryhmäyhteistyön välillä. Horisontti Eurooppa -ohjelman ”Huippuosaamisen jakaminen” -osion kohdemaat voivat muun muassa hyödyntää EIT:n asiantuntemusta ja sen tarjoamaa tukea tuotantoketjun loppupään (lähelle markkinoita sijoittuvien) toimintojen kehittämistä varten, koska ne muodostavat myös EIT:n sidosryhmäyhteistyön kohderyhmän.

3. EUROOPAN INNOVOINTIKYVYN JA -VALMIUKSIEN EDISTÄMINEN

EIT:n roolin vahvistaminen keskittymällä toimiin, joissa se tuo lisäarvoa EU:n tasolla ja edistää Horisontti Eurooppa -ohjelman tavoitteiden saavuttamista, ohjaa EIT:n strategiaa kaudella 2021–2027. Ensinnäkin EIT tukee edelleen innovaatiovalmiuksia ja -ekosysteemejä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kautta kehittämällä ja laajentamalla osaamis- ja innovaatioyhteisöjä ja käynnistämällä uusia. Toiseksi EIT aikoo osaamiskolmion integroinnista saamiensa kokemusten perusteella tukea suoraan yrittäjyys- ja innovointivalmiuksien kehittämistä korkea-asteen koulutuksen alalla. Kolmanneksi EIT varmistaa tehokkaampien monialaisten toimenpiteiden avulla, että sen vaikutus EU:n tasolla kasvaa. EIT myös parantaa toimintojaan useilla aloilla lisätäkseen tuloksellisuuttaan, tehokkuuttaan ja vaikutustaan.

3.1. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt

(1) Tuki nykyisille osaamis- ja innovaatioyhteisöille

Osaamiskolmion integrointi EIT:n ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminnan kautta unionin ja jäsenvaltioiden tasolla sekä alue- ja paikallistasolla on edelleen keskeinen tehtävä, jotta voidaan vahvistaa innovaatioekosysteemejä ja tehdä niistä kestäviä ja jotta voidaan kehittää uusia ratkaisuja maailmanlaajuisiin haasteisiin. EIT tukee edelleen valittuja osaamis- ja innovaatioyhteisöjä (ks. kuva 2) ja vahvistaa tarjoamiaan toimivia puitteita, joissa osaamis- ja innovaatioyhteisöjä voidaan käynnistää ja hallinnoida ja laajentaa niiden toimintaa. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt toimivat jatkossakin yhteistoimintakeskittymien kautta. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt pyrkivät huolehtimaan taloudellisesta kestävyydestä hyödyntämällä julkisia ja yksityisiä investointeja, jotta ne voisivat pitkällä aikavälillä (viimeistään 15 vuoden kuluttua) olla taloudellisesti riippumattomia EIT:n tuesta.

EIT osoittaa suuren osan budjetistaan osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tukemiseen. Se seuraa ja analysoi niiden toiminnan tuloksia ja varmistaa, että niiden toiminta on linjassa EIT:n ja Horisontti Eurooppa -ohjelman tavoitteiden kanssa. Taloudellisen tuen lisäksi EIT tarjoaa saatujen kokemusten perusteella strategista ohjausta osaamis- ja innovaatioyhteisöille sekä ohjausta horisontaalisissa ja erityisissä kysymyksissä, kuten synergioiden muodostamisessa Horisontti Eurooppa -ohjelman sisällä ja muiden EU:n aloitteiden kanssa. EIT tukee erityisesti osaamis- ja innovaatioyhteisöjä rajapintojen luomisessa ja yhteisten toimien

edistämisessä kyseeseen tulevien eurooppalaisten kumppanuuksien ja muiden olennaisten unionin aloitteiden ja ohjelmien kanssa.

EIT myös seuraa EIT:n laatumerkin myöntämistä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen koulutusohjelmille ja tutkii tehokkaampaa laadunvarmistusmekanismia, jollainen voisi olla myös EIT:n laatumerkin ulkoinen tunnustaminen ja hyväksyminen.

EIT tuo yhteisiä palveluja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen käyttöön sekä edistää kokemusten ja hyvien toimintatapojen vaihtoa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen välillä ja niiden välistä yhteistoimintaa ("cross-KIC" -toimintaa) sekä temaattisilla että horisontaalisilla aihealueilla. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen välisen yhteistoiminnan potentiaali on suurin silloin, kun useampi osaamis- ja innovaatioyhteisö jo paneutuu toiminnassaan sellaisiin yhteisiin EU:n politiikan painopisteisiin, joita varten ei ole olemassa erityistä osaamis- ja innovaatioyhteisöä. Kun eri osaamis- ja innovaatioyhteisöt tuodaan yhteen kohdennettujen yhteisten ja yhteistä etua palvelevien toimien pariin, tarjoutuu runsaasti mahdollisuuksia synergioiden luomiseen. EIT edistää tällaista toimintaa ja osallistuu aktiivisesti osaamis- ja innovaatioyhteisöjen yhteistoiminnan sisällön ja rakenteen määrittämiseen. Se seuraa yhteistoiminnan täytäntöönpanoa ja saavutettuja tuloksia. Tavoitteena on, että kyseisistä toimista tulee kiinteä osa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen strategioita.

(2) Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen alueellisen vaikutuksen lisääminen

EIT lisää alueellista vaikutustaan parantamalla **avoimuutta** potentiaalisten kumppaneiden ja sidosryhmien suuntaan ja selkeyttämällä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen **alueellista strategiaa**, mistä esimerkkinä ovat yhteydet relevantteihin älykkään erikoistumisen strategioihin.

EIT:n alueellisen innovaation ohjelma, jota EIT ohjaa ja jonka osaamis- ja innovaatioyhteisöt panevat täytäntöön, on toistaiseksi toiminut vapaaehtoiselta pohjalta. Vuonna 2021 EIT:n alueellisen innovaation ohjelmasta tulee erottamaton osa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen monivuotista strategiaa. EIT antaa osaamis- ja innovaatioyhteisöille ohjausta ja tukea alueellisen innovaation ohjelmaan kuuluvien monivuotisten strategioiden valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Alueellisen innovaation ohjelman toimien jatkamiseen liittyy entistä parempi tuki innovaatiokyvyltään heikompien maiden ja alueiden innovointivalmiuksien vahvistamiseksi. Ohjelman toimien täytäntöönpanoon osoitettavat EIT:n määrärahat ovat vähintään 10 prosenttia kokonaisrahoituksesta, jolla EIT tukee osaamis- ja innovaatioyhteisöjä, mikä lisää kohdealueilta kumppaneiksi tulevien määrää. Alueellisen innovaation ohjelmasta tuettavilla toimilla on tarkoitus

- parantaa paikallisen ekosysteemin innovointivalmiuksia kehittämällä toimintaedellytyksiä ja tiivistämällä paikallisten innovaatiotoimijoiden (klustereiden, verkostojen, alueviranomaisten, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja ammattioppilaitosten) välistä vuorovaikutusta;
- kytkeä paikalliset innovaatioekosysteemit yleiseurooppalaisiin innovaatioekosysteemeihin huolehtimalla yhteistyöstä EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöjen ja niiden yhteistoimintakeskittymien kanssa.

Jotta voidaan varmistaa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen syvempi integrointi paikallisiin innovaatioekosysteemeihin, kunkin osaamis- ja innovaatioyhteisön tulee laatia ja panna täytäntöön strategia, jolla pyritään vahvistamaan suhteita alueellisiin ja paikallisiin innovaatiotoimijoihin. EIT seuraa aktiivisesti strategioiden täytäntöönpanoa. Paikkakohtainen lähestymistapa innovointiin tulisi niveltää osaksi osaamis- ja innovaatioyhteisöjen

monivuotista strategiaa ja liiketoimintasuunnitelmaa, ja sen tulisi rakentua osaamis- ja innovaatioyhteisöjen yhteistoimintakeskittymien (ja alueellisen innovaation ohjelman) varaan, jotta voidaan hyödyntää niiden roolia yhdysväylänä osaamis- ja innovaatioyhteisöihin ja vuorovaikutukseen yhteistoimintakeskittymän kumppaneiden kanssa. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen olisi osoitettava kytköksensä paikallisiin älykkään erikoistumisen strategioihin sekä asiaankuuluvien temaattisten foorumien ja alueiden välisten aloitteiden toimiin, mukaan lukien ERI-rahastojen hallintoviranomaiset. EIT seuraa myös sitä, miten yhteistoimintakeskittymät toimivat ja miten ne integroivat toimintansa paikallisiin innovaatioekosysteemeihin.

(3) Uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen perustaminen

Uusien ja esiin nousevien maailmanlaajuisten haasteiden ratkaisemiseksi EIT käynnistää uusia osaamis- ja innovaatioyhteisöjä ensisijaisilla aloilla, valintaperusteinaan muun muassa niiden merkitys Horisontti Eurooppa -ohjelman poliittisten painopisteiden kannalta sekä potentiaali ja lisäarvo, joka voitaisiin saada hyödyntämällä EIT:n mallia. Uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen perustamisessa otetaan huomioon Horisontti Eurooppa -ohjelman strateginen suunnittelu ja EIT:lle vuosiksi 2021–2027 osoitettu talousarvio. [Euroopan horisontti -asetuksen] liitteessä III määritellyt eurooppalaisten kumppanuuksien valintaperusteet sisällytetään osaamis- ja innovaatioyhteisöjen ehdotuspyyntöihin ja arvioidaan ehdotusten arvioinnin yhteydessä.

Tulevien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen prioriteettialojen luettelo on tämän strategisen innovaatio-ohjelman liitteessä 1A.

EIT:n hallintoneuvoston esityksestä ja siitä tehdyn analyysin perusteella ehdotetaan, että ensimmäinen kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisö käynnistetään vuonna 2022. Sitä koskeva ehdotuspyyntö on määrä julkaista vuonna 2021. Kyseessä on painopisteala, jolla on vahvaa täydentävyyttä EIT:n jo käynnistämien kahdeksan osaamis- ja innovaatioyhteisön kanssa samoin kuin muiden, Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa käynnistettävien eurooppalaisten kumppanuuksien mahdollisten painopistealueiden kanssa. Kulttuuriala ja luovat alat muodostavat sektorin, jolla on suuri kasvupotentiaali, paljon ruohonjuuritason aloitteita ja vahva vetovoima kansalaisiin. Ne ovat voimakkaasti sidoksissa paikallisiin ja alueellisiin ekosysteemeihinsä. Kulttuuriala ja luovat alat ovat kuitenkin edelleen hyvin hajanainen sektori, eikä niiden innovoijilla ja yritystoiminnan käynnistäjillä ole aina tarvittavia yrittäjä- ja innovaatiotaitoja. Parhaan ratkaisun näihin pullonkauloihin tarjoaisi osaamis- ja innovaatioyhteisö osaamiskolmion integrointiin tähtäävän lähestymistapansa, pitkän aikahorisonttinsa ja paikkalähtöisen lähestymistapansa ansiosta. Liitteessä 1B on tietokooste, jossa esitetään yhteenveto kulttuurialan ja luovien alojen haasteista ja tulevan osaamis- ja innovaatioyhteisön ennakoiduista vaikutuksista.

EIT:n talousarvioesityksen perusteella vuonna 2025 voitaisiin käynnistää toinen uusi osaamis- ja innovaatioyhteisö, jota koskeva ehdotuspyyntö julkaistaisiin vuonna 2024. Tämä edellyttäisi liitteen 1A muuttamista siten, että siihen lisättäisiin yksi tai useampi uusi painopisteala. Painopisteala tai -alat valitaan EIT:n hallintoneuvoston ehdotusten pohjalta. Näissä ehdotuksissa otetaan huomioon ensisijaiset alat, jotka on määrä yksilöidä Horisontti Eurooppa -ohjelman strategisessa tutkimus- ja innovointisuunnitelmassa, sekä eurooppalaisten kumppanuuksien valinnalle asetetut kriteerit, erityisesti avoimuus, läpinäkyvyys, EU-tason lisäarvo, johdonmukaisuus ja synergiat. Uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen valintaperusteet yhdenmukaistetaan Horisontti Eurooppa -ohjelman

vastaavien kriteerien kanssa. Ne myös tukevat EU:n politiikan keskeisten tavoitteiden, kuten missioiden ja kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Yksi tai useampia uusia osaamis- ja innovaatioyhteisöjä voidaan valita siinä tapauksessa, että EIT:n talousarvion lisäksi saadaan käyttöön lisävaroja.

EIT

- vahvistaa innovaatioekosysteemejä jatkamalla nykyisten osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tukemista maailmanlaajusten haasteiden ratkaisemisessa osaamiskolmion integroinnin avulla;
- määrittelee osa-alueet, joilla osaamis- ja innovaatioyhteisöt voivat tehdä tiiviimpää yhteistyötä strategisesti tärkeiden ja politiikan kannalta merkittävien aiheiden parissa, ja edistää tällaista tiiviimpää yhteistyötä;
- varmistaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöt laativat ja panevat täytäntöön strategian, jolla luodaan yhteistyötä ja synergioita kyseeseen tulevien eurooppalaisten kumppanuuksien ja muiden olennaisten unionin aloitteiden ja ohjelmien kanssa;
- varmistaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöillä on osallistava lähestymistapa, jonka pyrkimyksenä on lujittaa niiden suhteita kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin innovaatiotoimijoihin;
- varmistaa, että EIT:n alueellisen innovaation ohjelmaan kuuluvat toimet tuottavat enemmän alueellisia vaikutuksia ja toimivat integroidusti yhteen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen monivuotisten strategioiden kanssa;
- käynnistää valikoiduilla strategisesti tärkeillä aihealueilla uusia osaamis- ja innovaatioyhteisöjä, ensimmäisenä kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisön vuonna 2022.

3.2. Korkea-asteen koulutuksen innovointivalmiuksien tukeminen

Osaamiskolmion integrointiin tähtäävän mallin avulla EIT on auttanut luomaan umpeen korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen ja innovoinnin välillä pitkään vallinnutta kuilua. EIT on inhimillisen pääoman kehittämisen kannalta keskeinen toimija, koska se kiinnittää erityistä huomiota yrittäjyyskasvatukseen. EIT:n vaikutus kohdistuu kuitenkin edelleen vain osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppaneihin.

Innovoinnin tukemiseksi laajemmin on tarpeen, että Euroopan korkea-asteen oppilaitokset omaksuvat innovatiivisen ja yrittäjähenkisen asenteen koulutukseen, tutkimukseen ja vuorovaikutukseen yrityselämän ja sellaisen laajemman paikallisen innovaatioekosysteemin kanssa, johon kuuluu myös esimerkiksi kansalaisyhteiskunta.

Korkeakoulujen kehittäminen innovatiivisemmiksi ja yrittäjähenkisemmiksi organisaatioiksi edellyttää selkeää strategiaa, menetelmäkehystä ja resurssien osoittamista. Kokemuksensa ansiosta EIT:llä on ainutlaatuiset edellytykset tukea korkeakoulujen yrittäjyys- ja innovointivalmiuksien kehittämistä Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa.

EIT toteuttaa toimet osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kautta avoimella ja kohdennetulla tavalla, jonka tavoitteena on lisätä innovointivalmiuksia korkea-asteen koulutuksessa, jotta innovoinnin arvoketjuihin ja ekosysteemeihin saadaan mukaan laajempi määrä korkeakouluja.

Nämä toimet täydentävät EIT:n toimia koulutuksen alalla keskeisenä osana osaamis- ja innovaatioyhteisöjen osaamiskolmion integrointiin tähtäävää toimintaa. Erityisesti ne lisäävät avoimuutta ja saavutettavuutta myös sellaisten osallistujien suuntaan, jotka eivät ole osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppaneita. EIT:n vaikutus ulottuisi tällöin osaamis- ja innovaatioyhteisöjen ulkopuolelle ja tukisi EIT:tä sen keskeisessä tehtävässä edistää kestävää talouskasvua ja kilpailukykyä vahvistamalla jäsenvaltioiden innovointivalmiuksia Horisontti Eurooppa -ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Kyseisinä Horisontti Eurooppa -ohjelman tavoitteina on edistää yrittäjyys- ja innovointitaitoja elinikäisen oppimisen näkökulmasta, mihin sisältyy myös korkeakoulujen valmiuksien lisääminen kaikkialla Euroopassa.

EIT:n tuki rakentuu poliittisille aloitteille, kuten HEInnovate⁴- ja RIIA⁵-järjestelmille, jotka ovat osoittaneet arvonsa useissa korkeakouluissa ja jäsenvaltioissa EU:ssa. EIT suunnittelee tukitoimet läheisessä yhteistyössä komission kanssa, jotta varmistetaan johdonmukaisuus ja täydentävyys Horisontti Eurooppa -ohjelman, Erasmus-ohjelman ja muiden ohjelmien kyseeseen tulevien toimien kanssa. Täytäntöönpano- ja toteutusmekanismin yksityiskohtia kehitetään ja hienosäädetään edelleen kolmen ensimmäisen vuoden aikana, ja niiden toimivuutta seurataan ja arvioidaan tämän pilottivaiheen aikana ennen niiden käytön laajentamista.

EIT:llä on ohjaava ja koordinoiva rooli osaamis- ja innovaatioyhteisöjen eteenpäin viemien toimien täytäntöönpanossa ja seurannassa. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että toiminnassa varmistetaan osallistava lähestymistapa, jolla houkutellaan mukaan myös sellaisia korkeakouluja, jotka eivät ole osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppaneita, monitieteinen ja eri alojen välinen lähestymistapa sekä kytkökset komission älykkään erikoistumisen strategiaan, aiheeseen liittyviin temaattisiin foorumeihin ja EIT:n alueellisen innovaation ohjelmaan.

EIT aikoo kytkeä innovaatiovalmiuksien kehittämiseen korkeasteen koulutuksessa tarjoamansa tuen EIT:n laatumerkkiin, joka tällä hetkellä myönnetään osaamis- ja innovaatioyhteisöjen koulutusohjelmille. Tällöin myös osallistuvat korkeakoulut voisivat käyttää EIT:n laatumerkkiä. EIT aikoo myös laajentaa laatumerkin käytön elinikäisen oppimisen toimiin, jolloin voidaan tavoittaa ja osallistaa laajempi kohderyhmä (aikuis)opiskelijoita ja instituutioita (myös ammattioppilaitoksia) osaamis- ja innovaatioyhteisöjen ulkopuolelta. Merkin käytön laajentamisella EIT-yhteisön ulkopuolelle on rakenteellista vaikutusta kaikilla tasoilla (yksilö-, ohjelma- ja instituutiotasolla).

⁴ HEInnovate on Euroopan komission ja OECD:n kehittämä strategiakehys. Se tarjoaa korkeakouluille menetelmän, jota käyttämällä ne voivat tunnistaa kehittämistä kaipaavat innovointivalmiuksien osa-alueet ja muokata tarkoituksenmukaisia strategioita ja toimia halutun vaikutuksen aikaansaamiseksi. HEInnovate perustuu vahvaan metodologiseen näyttöön. Kehitettävät valmiudet on jaettu seuraaviin kahdeksaan lohkoon: johtaminen ja hallinto, digitalisaatio, organisaatiovalmiudet, yrittäjäkoulutus ja -oppiminen, yrittäjien valmentaminen ja tukeminen, tietämyksen vaihto, kansainvälistyminen ja vaikutusten mittaaminen. OECD on julkaissut useita HEInnovate-maaporotteja. Ks. OECD Skills Studies osoitteessa <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>

⁵ Euroopan komissio kehitti alueellisten innovaatiovaikutusten arvioinnin (Regional Innovation Impact Assessment, RIIA) ensimmäisenä vaiheena ohjenuoraksi yliopistojen innovaatiovaikutusten arvioinnille metriikkapohjaisten tapaustutkimusten pohjalta. Innovaatiovaikutuksen arviointi esimerkiksi RIIA-järjestelmän avulla voitaisiin mahdollisesti kytkeä rahoitusvälineisiin, jotka perustuvat innovaatioasuorituskykyyn alueellisella, kansallisella tai EU:n tasolla.

EIT:n kohderyhmänä ovat erityisesti innovaatioiden kehittäjinä vaatimattomasti tai kohtalaisesti menestyvien maiden ja muiden heikommin suoriutuvien alueiden korkeakoulut, jotka haluavat vahvistaa innovaatiojalanjälkeään ja älykkään erikoistumisen strategioitaan. EIT osoittaa tähän toimenpiteeseen vähintään 25 prosenttia näihin toimiin osoitetuista kokonaismäärärahoista.

EIT

- suunnittelee ja käynnistää yhteistyössä komission kanssa toimia, joilla tuetaan korkea-asteen koulutuksen innovointivalmiuksien kehittämistä ja jotka toteutetaan osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kautta vuodesta 2021 alkaen;
- ottaa käyttöön sidosryhmäyhteistyöohjelman, jolla kannustetaan innovointivalmiuksien kehittämiseen korkeakouluja innovaatioiden kehittäjinä vaatimattomasti tai kohtalaisesti menestyvistä maista;
- tarjoaa osallistuville korkeakouluille erityistä ohjausta, asiantuntemusta ja valmennusta;
- vahvistaa EIT:n laatumerkin käyttöä ja laajentaa sitä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen ulkopuolelle siten, että sen piiriin kuuluvat myös toimeen osallistuvat korkeakoulut.

3.3. EIT:n monialaiset toimet

(1) Viestintä

EIT tehostaa viestintäänsä ja näkyvyyttään. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen määrän kasvaessa ja korkeakoulujen yrittäjähenkistä kehitystä tukevan uuden toimen myötä EIT aikoo tehostaa pyrkimyksiään lisätä tunnettuuttaan innovoinnin laatubrändinä. Tämän brändin rakentaminen ja viestinnän parantaminen on ratkaisevan tärkeää erityisesti kansalaisten suuntaan, sillä EIT:stä tulevat innovaatiot ovat osaltaan konkreettista näyttöä Euroopan tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman kautta tehtävien EU:n investointien vaikutuksista. EIT soveltaa parannettua brändistrategiaa keskeisiin sidosryhmiinsä (korkeakouluihin, tutkimuslaitoksiin, yrityksiin jne.) kaikissa jäsenvaltioissa ja muissa maissa Horisontti Eurooppa -ohjelman viestintäperiaatteiden mukaisesti.

Jotta voidaan varmistaa, että EIT:n tarjoamat mahdollisuudet tunnettaisiin laajemmin ja tiedostettaisiin paremmin, EIT aikoo tutkia mahdollisuutta parantaa ohjausta ja apua eri näkökohdissa, joita EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöihin osallistumiseen liittyy eri puolilla Eurooppaa, hyödyntämällä nykyisiä tiedonvaihtoverkkoja Euroopan laajuisesti.

Sen varmistamiseksi, että osaamiskolmioon liittyvä laaja sidosryhmäyhteisö EU:n tasolla ja kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla on tietoinen kaikista EIT:n (ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen) ehdotuspyynnöistä ja rahoittamista hankkeista, ne julkistetaan myös Euroopan komission rahoitus- ja tarjouspyyntöportaalissa Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa.

EIT järjestää jäsenvaltioiden edustajien ryhmän ja komission yksiköiden kanssa säännölliset kokoukset vähintään kahdesti vuodessa varmistakseen riittävän viestinnän ja tiedonkulun jäsenvaltioiden kanssa ja EU:n tasolla sekä pitääkseen ne ajan tasalla EIT-rahoitteisen toiminnan tuloksista ja saavutuksista. Jäsenvaltioiden edustajien ryhmä huolehtii myös riittävästä tuesta EIT:n tukemien toimien linkittämiselle kansallisiin ohjelmiin ja aloitteisiin, mihin sisältyy myös tällaisen toiminnan mahdollinen kansallinen yhteisrahoitus.

EIT aikoo jatkaa EIT:n sidosryhmäfoorumia ja EIT:n palkintoja edistääkseen vuorovaikutusta osaamiskolmion eurooppalaisten toimijoiden kanssa ja antaakseen tunnustusta Euroopan lupaavimmille yrittäjille ja innovoijille.

EIT aikoo jatkossakin antaa ohjausta ja strategista neuvontaa EIT:n alumniyhteisölle⁶ (yhteistyössä EIT:n alumnineuvoston kanssa), jotta sen yrittäjyysvaikutukset ja yhteiskunnalliset vaikutukset olisivat mahdollisimman suuret ja jotta sen jäsenet osallistuisivat EIT:n tukemiin toimiin jatkuvasti ja mahdollisimman laajasti. Vuosina 2021–2027 alumniyhteisö kasvaa edelleen ja käsittää myös alumnit, jotka osallistuvat korkeakoulujen innovointivalmiuksia tukeviin toimiin.

(2) Hyvien toimintatapojen kartoittaminen ja jakaminen sidosryhmien kanssa

EIT:llä on keskeinen rooli hyvien käytänteiden ja saatujen kokemusten levittämisessä. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt ja korkeakoulujen innovointi- ja yrittäjyysvalmiuksia tukevat hankkeet tarjoavat poliittisille päättäjille arvokasta evidenssipohjaa ja mahdollisuuksia oppia kokemukseräisesti, kun käyttöön saadaan esimerkkejä hyvistä toimintatavoista sekä tukea EU:n politiikan kehittämiseen ja täytäntöönpanoon kulloisillakin aihealueilla.

Tähän mennessä osaamis- ja innovaatioyhteisöistä peräisin olevia hyviä käytäntöjä ja kokemuksia ei ole riittävästi systematisoitu tai levitetty tehokkaasti käyttöön. Tukitehtävässään osaamista edistävänä kumppanina poliittisille päättäjille ja koko innovaatioyhteisölle EIT kehittää edelleen rooliaan innovaatioelimenä, joka kykenee havaitsemaan, analysoimaan, systematisoimaan ja jakamaan EIT-rahoitetuista toimista (koulutuksesta, innovoinnin tukemisesta ja yrittäjyyden tukemisesta) peräisin olevia innovatiivisia käytänteitä, kokemuksia ja tuloksia ja varmistamaan niiden käyttöönoton laajemmassa mittakaavassa. Tämä toiminta rakentuu yhteyksille ja synergioille [Euroopan horisontti -ehdotuksen] [Innovatiivinen Eurooppa -pilariin] kuuluvien muiden aloitteiden kanssa.

(3) Kansainvälinen yhteistyö

EIT-asetuksen soveltamisalan puitteissa EIT pyrkii lisäämään toimiensa vaikutusta kansainvälisen yhteistyön avulla ja aikoo huolehtia osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kansainvälisten EIT-rahoitteisten toimien koordinoinnista. Toiminnan fokus suunnataan tiiviisti asianomaisten Euroopan unionin teollisuuspoliittisten tavoitteiden sekä tutkimuksen ja innovoinnin painopisteiden mukaisesti, ja siinä varmistetaan Euroopan tasolla saatava lisäarvo.

Kansainvälisessä yhteistyössään EIT keskittyy komissiota kuullen toimiin, joilla tartutaan tehokkaasti globaaleihin yhteiskunnallisiin haasteisiin. Tässä se pyrkii edistämään näihin aiheisiin liittyviä kansainvälisiä aloitteita ja kestäväen kehityksen tavoitteita, varmistamaan mahdollisuudet hyödyntää lahjakkuutta ja tehostamaan innovatiivisten ratkaisujen tarjontaa ja kysyntää. EIT ja osaamis- ja innovaatioyhteisöt suunnittelevat ja toteuttavat kansainväliset toimensa läheisessä yhteistyössä komission kanssa Horisontti Eurooppa -lähestymistavan ja

⁶ EIT:n alumniyhteisö kokoaa yhteen yrittäjiä ja muutosagentteja, jotka ovat osallistuneet jonkin osaamis- ja innovaatioyhteisön järjestämään koulutus- tai yrittäjyysohjelmaan. Yhteisö on yli 5 000 jäsenen muodostama verkosto.

muiden asiaankuuluvien EU:n strategioiden mukaisesti sekä EIT:n hallintoneuvoston valvonnassa.

EIT

- parantaa näkyvyyttään jäsenvaltioiden tärkeimmille sidosryhmille suunnatulla vahvemmalla brändistrategialla;
- varmistaa Euroopan unionin tuen näkyvyyden;
- tutkii mahdollisuutta hyödyntää EU:n nykyisiä tiedonvaihtoverkkoja ja koordinoida niiden toimintaa, jotta voidaan tarjota parempaa neuvontaa ja ohjausta EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöjen potentiaalisille kumppaneille;
- järjestää jäsenvaltioiden edustajien ryhmän säännöllisiä kokouksia, jotta voidaan varmistaa tehokas viestintä ja tiedonkulku jäsenvaltioiden kanssa;
- lisää toimintansa näkyvyyttä kansalaisiin ja sidosryhmäyhteisönsä päin sidosryhmäfoorumin, EIT:n palkintojen ja EIT:n alumnien avulla;
- kartoittaa, systematisoi ja jakaa tehokkaasti EIT-rahoitteisista toimista saatuja kokemuksia ja niistä peräisin olevia hyviä toimintatapoja sekä tekee yhteistyötä EU:n jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa kansallisella ja alueellisella tasolla käynnistämällä jäsenneilyn vuoropuhelun ja koordinoimalla pyrkimyksiä hyvien toimintatapojen ja kokemusten kartoittamiseksi, jakamiseksi ja levittämiseksi;
- kehittää yleisiä suuntaviivoja EIT:n ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kansainväliselle yhteistyölle EIT:n hallintoneuvoston valvonnassa noudattaen komission kansainvälistä tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä koskevaa strategiaa ja kuullen komission yksiköitä.

3.4. Tuloksiin toiminnassa

Tässä jaksossa esitetään toimenpiteitä, joilla pyritään mukauttamaan ja parantamaan EIT:n ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen nykyistä toimintaa. EIT:n hallintoneuvosto seuraa näiden toimenpiteiden täytäntöönpanoa tehokkaalla ja strategisella tavalla EIT:n tasolla ja tarjoaa tarvittavat kannustimet ja huolehtii tarvittavasta valvonnasta – myös rahoituksen myöntämisprosessin avulla – varmistaakseen, että osaamis- ja innovaatioyhteisöt panevat ne täytäntöön.

(4) Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintamalli

Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen suorituskyvyn ja vaikutusten maksimoimiseksi EIT seuraa niiden toimintaa ja antaa niille operatiivista ohjausta kysymyksissä, jota liittyvät hyvän hallinnoinnin periaatteiden ja eurooppalaisille kumppanuuksille Horisontti Eurooppa -asetuksessa esitettyjen periaatteiden ja kriteerien noudattamiseen sekä koordinointiin Horisontti Eurooppa -ohjelman painopisteiden kanssa.

Toimenpiteitä, joilla varmistetaan osaamis- ja innovaatioyhteisöjen jatkuva avoimuus ja täytäntöönpanon läpinäkyvyys, kehitetään muun muassa sisällyttämällä mukaan yhteisiä sääntöjä uusille jäsenille, jotka tuovat lisäarvoa kumppanuuksille. Ne huolehtivat toiminnastaan täysin läpinäkyvällä tavalla. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt pysyvät dynaamisina kumppanuuksina, joihin uudet kumppanit, joista yhä suurempi osa on pk-yrityksiä, voivat osallistua huippuosaamisen ja strategisen sopivuuden perusteella. Liiketoimintasuunnitelman laatimismenettelyä (ml. painopisteiden määrittely, toimintojen valinta ja varojen kohdentaminen) muutetaan avoimemmaksi ja osallistavammaksi, jotta voidaan rajoittaa rahoituksen keskittymistä ja varmistaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöjen

toimet hyötyvät laajasta kumppaniverkostosta. Osaamis- ja innovaatioyhteisöt myös lisäävät ehdotuspyyntöjen osuutta, erityisesti kolmansille osapuolille avoimissa innovaatiohankkeissa. Kaikki nämä toimenpiteet lisäävät osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintaan osallistuvien määrää. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tulisi ilmoittaa uusien kumppanien osallistumisesta osana säännöllistä raportointiaan.

Koska osaamis- ja innovaatioyhteisöt toimivat innovaatioarvoketjun kaikissa osissa, niiden liiketoimintasuunnitelman portfoliossa varmistetaan koulutus-, yrittäjäys- ja innovaatiotoimien riittävä tasapaino. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimet toteutetaan kevyessä, tehokkaassa ja kustannustehokkaassa rakenteessa, jossa hallinto- ja yleiskustannukset pidetään minimissä. EIT varmistaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöt saavuttavat odotetut vaikutukset niiden liiketoimintasuunnitelmissa määritellyn toimivalikoiman avulla, joka tukee tehokkaasti niiden tavoitteiden saavuttamista.

Osaamis- ja innovaatioyhteisön kunkin kumppanin sitoumukset hankkeen sopimuskeston aikana varmistetaan seuraamalla säännöllisesti kumppanin käytännön osallistumista suhteessa alkuperäisiin sitoumuksiin. EIT varmistaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöillä on käytössä riskinhallintajärjestelmä sellaisia tapauksia varten, joissa jotkin kumppanit eivät pysty täyttämään alkuperäisiä sitoumuksiaan.

EIT

- varmistaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöt soveltavat tiukasti avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaatteita, erityisesti uusien kumppanien valinnassa ja liiketoimintasuunnitelman laatimismenettelyssä;
- varmistaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toteutuksessa noudatetaan kaikilta osin asiaankuuluvia Horisontti Eurooppa -asetuksesta johtuvia vaatimuksia;
- varmistaa, että osaamiskolmion toimet ovat riittävän tasapuolisesti edustettuina liiketoimintasuunnitelmissa;
- varmistaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöt pitävät hallinnolliset kustannuksensa mahdollisimman pieninä;
- varmistaa, että nykyiset kahdeksan osaamis- ja innovaatioyhteisöä siirtyvät noudattamaan eurooppalaisten kumppanuuksien uusia Horisontti Eurooppa -asetuksen mukaisia toteutuskriteerejä.

(5) Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen rahoitusmalli

Kevyen ja yksinkertaistetun rahoitusmallin avulla EIT tehostaa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen vaikutusta ja panosta Horisontti Eurooppa -ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa. Tarjoamansa tuen lisäarvoa parantaakseen EIT aikoo mukauttaa rahoitusmalliaan. EIT toteuttaa parannuksia neljällä keskeisellä loholla.

Ensinnäkin EIT ottaa käyttöön yhteisrahoitusosuuden nostaakseen yksityisten ja julkisten investointien tasoja. Rahoitusmallin mukauttaminen helpottaa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen siirtymistä kohti taloudellista kestävyyttä. Se kannustaa niitä vähentämään asteittain puitekumppanuussopimusaikana EIT:n rahoituksen osuutta liiketoimintasuunnitelmassaan ja lisäämään muista lähteistä tulevien yhteisinvestointien tasoa. Kiinteitä laskevia yhteisrahoitusosuuksia sovelletaan jäljempänä esitetyllä tavalla koko

osaamis- ja innovaatioyhteisöjen elinkaaren eri vaiheissa (käynnistysvaihe, kasvuvaihe, kypsyysvaihe ja EIT:n tuesta irtautuminen).

	Käynnistys vaihe	Kasvuvaihe	Kypsyysvaihe	EIT:n tuesta irtautuminen
Vuosina	1–4	5–7	8–11	12–15
EIT:n yhteisrahoitus osuus	enint. 100 %	enint. 80 %	enint. 70 %	50 % vuonna 12, alenee 10 % vuodessa

Kuva 4: EIT:n yhteisrahoitusosuudet vuosina 2021–2027

Toiseksi tällä hetkellä käytössä oleva avustusten myöntämisprosessi suunnataan voimakkaammin kilpailussa menestymisen ja tulosten mukaan sekä monivuotisten avustusten käyttöön. EIT:n hallintoneuvosto tarjoaa osaamis- ja innovaatioyhteisöille voimakkaampia kannusteita erityisesti niiden yksilöllisen suorituskyvyn perusteella, jotta voidaan varmistaa mahdollisimman suuri vaikutus. Siksi EIT aikoo tarkistaa kilpailuttamiseen perustuvia rahoitussääntöjään parantaakseen vaikutustaan Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa.

Kolmanneksi EIT aikoo soveltaa tiukkoja sääntöjä arviointijärjestelmän lujittamiseksi ennen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen seitsemän ensimmäisen toimintavuoden päättymistä. Tämä väliarviointi, joka toteutetaan ulkoisten asiantuntijoiden avulla, tulisi tehdä parhaita kansainvälisiä käytäntöjä noudattaen eurooppalaisten kumppanuuksien seurantaa ja arviointia koskevien Euroopan Horisontti -kriteerien mukaisesti ja ennen ensimmäisen seitsemän vuoden jakson päättymistä. Arvioinnin pohjalta hallintoneuvosto tekee päätöksen, jonka mukaan osaamis- ja innovaatioyhteisölle myönnettävää rahoitusosuutta joko jatketaan tai se lopetetaan. Jälkimmäisessä tapauksessa puitekumppanuussopimusta ei jatketa kyseisen osaamis- ja innovaatioyhteisön kanssa ja resurssit kohdennetaan uudelleen paremmin suoriutuviin toimintoihin.

Lisäksi EIT jatkaa yksinkertaistamiseen tähtävää työtään keventääkseen osaamis- ja innovaatioyhteisöön kohdistuvaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa⁷, jolloin niiden vuotuinen liiketoimintasuunnitelma ja monivuotinen strategia voidaan panna täytäntöön joustavalla ja tehokkaalla tavalla. Tähän sisältyy kertakorvauksen tai yksikkökustannusten käyttö kyseeseen tulevista osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimissa. EIT tekee tarvittaessa monivuotisia avustussopimuksia osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kanssa vastaavien puitekumppanuussopimusten nojalla, minkä kautta voidaan parantaa resurssien ja erityisesti innovaatiotoimien suunnittelua sekä auttaa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintaan osallistuvia kumppaneita sitoutumaan toimintaan vahvemmin ja tekemään pitkän aikavälin investointeja. Näiden monivuotisten avustussopimusten kesto ei saisi olla yli kolmea vuotta.

EIT

- ottaa käyttöön uuden rahoitusmallin, joka on suunniteltu kannustamaan osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppaneita tekemään sitoumuksia;
- parantaa jatkuvasti rahoitusmallia yksinkertaistamalla osaamis- ja

⁷ Erityisesti on tarkoitus lopettaa vuosittainen raportointi osaamis- ja innovaatioyhteisöjen täydentävistä toimista, kuten tilintarkastustuomioistuin suositteli erityiskertomuksessaan vuonna 2016 (suositus 1, s. 51).

innovaatioyhteisöjen raportointikäytäntöjä ja tarvittaessa tekemällä niiden kanssa monivuotisia avustussopimuksia vastaavien puitekumppanuussopimusten nojalla;

- mukauttaa kilpailuun perustuvaa avustuksen myöntämismenettelyä siten, että se palkitsee menestyksestä ja tuloksista;
- vahvistaa kattavaa arviointia, joka tehdään kunkin osaamis- ja innovaatioyhteisön suorituskyvystä ennen niiden seitsemännen toimintavuoden päättymistä, tueksi hallintoneuvoston päätökselle niiden taloudellisen tuen jatkamisesta tai päättämisestä ja eurooppalaisiin kumppanuuksiin sovellettavan Horisontti Eurooppa -kehyksen mukaisesti.

(6) EIT:n suhde osaamis- ja innovaatioyhteisöihin puitekumppanuussopimuksen päättymisen jälkeen

Perusteelliseen riippumattomaan tutkimukseen nojautuen ja tiiviissä yhteistyössä komission kanssa EIT määrittelee vuoden 2023 loppuun mennessä suhteensa osaamis- ja innovaatioyhteisöihin, joiden rahoitustukiavustukset lakkaavat ohjelmakaudella 2021–2027. Jos loppuarvioinnin tulos on myönteinen, EIT voi tehdä yksittäisten osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kanssa yhteistyöpöytäkirjan, jonka tarkoituksena on ylläpitää yhteistyötä osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kanssa puitekumppanuussopimuksen päättymisen jälkeen. Yhteistyöpöytäkirjassa tulisi mainita muun muassa seuraaviin liittyvät oikeudet ja velvoitteet:

- EIT:n brändin käyttö ja osallistuminen EIT:n palkintoihin ja muihin EIT:n järjestämiin aloitteisiin;
- EIT:n laatumerkin käyttö koulutusohjelmissa;
- EIT:n ehdotuspyyntökilpailuihin osallistuminen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen yhteistoiminnan ja yhteisten palvelujen osalta;
- suhteet EIT:n alumniyhteisöön.

EIT

- kehittää yleiset periaatteet suhteille, joita osaamis- ja innovaatioyhteisöihin pidetään yllä puitekumppanuussopimuksen päättymisen jälkeen, eurooppalaisiin kumppanuuksiin sovellettavan Horisontti Eurooppa -kehyksen mukaisesti;
- tekee osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kanssa yhteistyöpöytäkirjat niiden pitämiseksi EIT-yhteisön aktiivisina jäseninä sillä edellytyksellä, että loppuarviointi on myönteinen ja EIT:n hallintoneuvosto tekee asiasta myönteisen päätöksen.

3.5. Synergia ja täydentävyys muiden ohjelmien kanssa

Laajan toiminta-alansa ja erityisen roolinsa ansiosta EIT:llä on hyvät edellytykset luoda synergioita ja täydentävyyttä muiden EU:n ohjelmien tai välineiden kanssa muun muassa vahvistamalla tukeaan osaamis- ja innovaatioyhteisöille niiden suunnittelu- ja täytäntöönpanotoimissa. Seuraavassa luettelossa annetaan konkreettisia esimerkkejä siitä, miten EIT edistää synergioita keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä myös Euroopan horisontti -ohjelman ulkopuolella.

Erasmus-ohjelma

- Erasmus ja EIT luovat synergiaa yhteisöjensä välillä. Yhteistyöllä pyritään varmistamaan, että osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kumppaneina olevien korkeasteen oppilaitosten Erasmus-opiskelijat voivat osallistua osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kesäkursseille tai muuhun soveltuvaan koulutukseen (esim. yrittäjyys- tai innovaatiojohtamiskoulutukseen) ja luoda kontakteja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen alumniverkostoon.
- Yhteistyötoimiin voi sisältyä EIT:n/osaamis- ja innovaatioyhteisöjen järjestämä koulutus akateemiselle henkilöstölle (joka voi tulla mistä tahansa korkeasteen oppilaitoksesta myös osaamis- ja innovaatioyhteisöjen ulkopuolelta) yrittäjyyttä ja innovointia integroivissa opetussuunnitelmissa. Niihin voi sisältyä myös Erasmus-verkostoissa (kuten korkeakoulujen ja yritysten välisissä tietoyhteenliittymissä) kehitettyjen innovatiivisten käytäntöjen testaus, käyttöönotto ja mittakaavan laajentaminen osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimesta – ja päinvastoin.
- Synergiavaikutukset varmistetaan mahdollisuuksien mukaan Eurooppalaiset yliopistot -aloitteella, joka voi auttaa valtavirtaistamaan EIT:n koulutustoimintaa systeemisen vaikutuksen aikaansaamiseksi.

Digitaalinen Eurooppa -ohjelma

- Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen yhteistoimintakeskittymät tekevät yhteistyötä Euroopan digitaali-innovointikeskittymien kanssa tukeakseen teollisuuden ja julkisen sektorin organisaatioiden digitalisaatiokehitystä.
- Tarkoituksena on tutkia mahdollisuuksia käyttää Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa kehitettyjä infrastruktuureja ja valmiuksia (esim. tekoälyalgoritmien dataresursseja ja kirjastoja sekä suurteholaskennan osaamiskeskustoja jäsenvaltioissa) osaamis- ja innovaatioyhteisöjen koulutustarkoituksiin ja testaus- ja demonstraatiotarkoituksiin innovaatiohankkeissa.

Koheesiopolitiikan rahastot (erityisesti Euroopan aluekehitysrahasto ja Euroopan sosiaalirahasto)

- EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöt edistävät yhteistoimintakeskittymiensä ja RIS-kumppaniensa kautta alueellista ja alueiden välistä yhteistyötä osaamiskolmion eri toimijoiden (koulutus, tutkimus, liike-elämä) ja hallintoviranomaisten välillä. Samalla ne huolehtivat synergiaista muun alueidenvälisen yhteistyön ja alueidenvälisen investointien kanssa arvoketjujen kaikissa vaiheissa asianomaisilla älykkään erikoistumisen ensisijaisilla aloilla samoin kuin temaattisten älykkään erikoistumisen alustojen työn kanssa. EIT tutkii myös mahdollisuuksia osallistua taitojen kehittämisen aloitteisiin koheesiopolitiikan rahastojen puitteissa parhaiden käytäntöjen vaihdon avulla.
- EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöt edistävät yhteistyötä älykkään erikoistumisen alustojen kanssa, erityisesti hankkeissa, joilla on kokemusta yhteistyöstä koheesiopolitiikan varoista vastaavien hallintoviranomaisten kanssa. Näin voidaan helpottaa synergioiden aikaansaamista EIT:n resurssien, koheesiopolitiikan rahastojen ja muiden eurooppalaisten, kansallisten ja/tai alueellisten ohjelmien välillä.

InvestEU

- EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöt pyrkivät yhteistyössä InvestEU-neuvontakeskuksen kanssa tarjoamaan teknistä tukea ja apua osaamis- ja

innovaatioyhteisöjen tukemille yrityksille hankkeiden valmistelua, kehittämistä ja toteutusta varten.

- EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöt osallistuvat – tiiviissä yhteistyössä komission yksiköiden kanssa – InvestEU-portaalin toimintaan, jonka kautta investoijat voidaan tuoda lähemmäksi osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tukemia yrityksiä.

Luova Eurooppa

- Uudella Luova Eurooppa -ohjelmalla on jatkossa erityinen merkitys tulevan kulttuuri- ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisön toiminnalle. Ohjelman kanssa kehitetään vahvoja synergioita ja täydentävyyttä liittyen esimerkiksi luovan alan taitoihin, työpaikkoihin ja liiketoimintamalleihin.

Sisämarkkinaohjelma (COSME)

- Osaamis- ja innovaatioyhteisöt tekevät yhteistyötä Yritys-Eurooppa-verkoston ja sen sektoriryhmien kanssa, jotta voidaan helpottaa yritysten välistä yhteistyötä, teknologian siirtoa ja innovaatiokumppanuuksien luomista sellaisille yrittäjille, jotka haluavat kehittää toimintaansa koko EU:ssa ja sen ulkopuolella. Yritys-Eurooppa-verkoston organisaatiot edistävät EIT:n osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimia pk-yritysassiakkaidensa keskuudessa. EIT tutkii mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä uusille yrittäjille suunnatuissa liikkuvuusohjelmissa yrittäjäystaitojen parantamiseksi.

4. RESURSSIT

4.1. Määrärahatarpeet

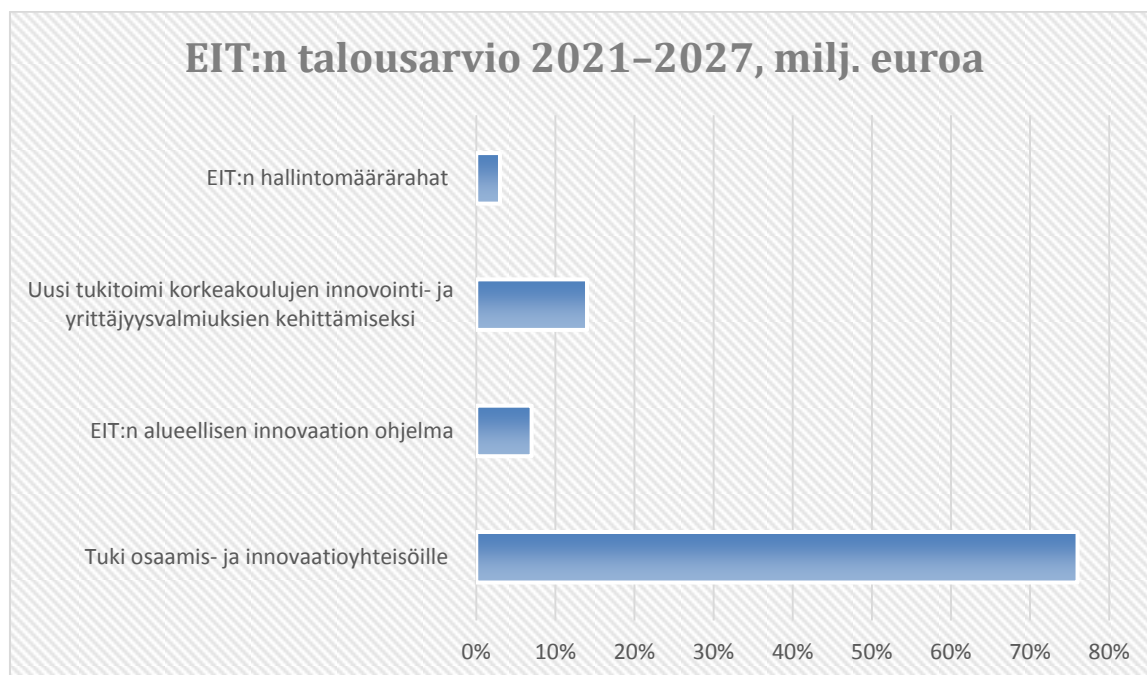
EIT:n määrärahatarpeet ovat vuosina 2021–2027 yhteensä [3 000] miljoonaa euroa, ja ne jakautuvat seuraaviin kolmeen päälohkoon: 1) nykyisistä kahdeksasta osaamis- ja innovaatioyhteisöstä aiheutuvat menot (ottaen huomioon, että niistä kolmen puitekumppanuussopimukset päättyvät vuonna 2024) ja kahden uuden osaamis- ja innovaatioyhteisön perustaminen (vuosina 2022 ja 2025), 2) uuden EIT:n koordinointi- ja tukitoimen käynnistäminen ja 3) hallintomenot.

Noin [2 500] miljoonaa euroa (83,3 % EIT:n kokonaistalousarviosta) on määrä kohdentaa nykyisten ja uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen rahoitukseen, ja tähän määrään sisältyy [200] miljoonaa euroa alueellisen innovaation ohjelmaa varten. Yhteisrahoitusosuuden käyttöönoton myötä ennakoidaan, että osaamis- ja innovaatioyhteisöt houkuttelevat lisäksi rahoitusta [1 500] miljoonan euron edestä muista julkisista ja yksityisistä lähteistä. Kahden uuden osaamis- ja innovaatioyhteisön käynnistämistä varten (vuosina 2022 ja 2025) on varattu noin [300] miljoonan euron määrärahat. Jos EIT:n budjetin ohella saadaan käyttöön lisämäärärahoja, EIT voisi käynnistää myös muita uusia osaamis- ja innovaatioyhteisöjä.

EIT käynnistää uuden tukitoimen, jolla tuetaan korkeakoulujen yrittäjäys- ja innovointivalmiuksien kehittämistä. Tämä toimi edellyttää horisontaalisia projektihallinto- ja seurantapalveluja. Näiden toimien toteuttamiseen tarvitaan EIT:n budjetista noin [400] miljoonaa euroa (enimmillään 14 %), josta [120] miljoonaa euroa käynnistysvaiheeseen (ensimmäiset 3 vuotta) ja loput laajentumisvaiheeseen (viimeiset 4 vuotta).

EIT tulee jatkossakin olemaan kevyt ja dynaaminen organisaatio. Hallintomenojen osuus EIT:n talousarviosta kasvaa ylittämättä kuitenkin keskimäärin kolmea prosenttia. Hallintomenot kattavat tarvittavat henkilöstö-, hallinto-, infrastruktuuri- ja toimintakulut.

Osan hallintomenoista kattaa Unkari tarjoamalla maksutta toimistotilaa vuoden 2029 loppuun saakka. Tältä pohjalta määritetyt hallintomenot ovat noin 73 miljoonaa euroa vuosina 2021–2027. Määrärahat jakautuvat seuraavasti:

4.2. Vaikutukset (seuranta ja arviointi)

EIT:n vaikutusten mittaamista parannetaan jatkuvasti seuraavan ohjelmakauden aikana, ja tässä otetaan huomioon tähänastiset opit ja kokemukset. EIT soveltaa arviointi-, raportointi- ja seurantakehystä, jolla varmistetaan johdonmukaisuus Horisontti Eurooppa -ohjelmassa omaksutun yleisen lähestymistavan kanssa huolehtien samalla joustavuudesta. Tällöin erityisesti komission, EIT:n ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen välisiä palautemekanismeja parannetaan, jotta tavoitteisiin voitaisiin pyrkiä johdonmukaisella, koherentilla ja tehokkaalla tavalla.

Arviointi

Komissio tekee EIT:n toimien kausittaiset arvioinnit EIT:n perustamisasetuksen ja Horisontti Eurooppa -asetuksen säännösten mukaisesti. Arvioinnit kattavat myös osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kautta hallinnoitavat toimet. Niissä arvioidaan EIT:n toimien – osaamis- ja innovaatioyhteisöt mukaan luettuina – vaikuttavuus, tehokkuus, merkityksellisyys, johdonmukaisuus ja EU:n tason lisäarvo. Ne perustuvat riippumattomiin ulkoisiin arviointeihin, ja ne otetaan huomioon koko Horisontti Eurooppa -ohjelmaa koskevissa väli- ja jälkiarvioinneissa. Lisäksi EIT tekee kustakin osaamis- ja innovaatioyhteisöstä perusteellisen tarkastelun ennen niiden 7. ja 14. toimintavuoden päättymistä puitekumppanuussopimusten mukaisesti.

Raportointi ja seuranta

Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminnallista suorituskykyä ja tuloksia koskeva raportointi ja seuranta kuuluu EIT:n ensisijaisiin tehtäviin, ja se toteutetaan yhteistyössä Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisten palveluiden kanssa. Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen raportointi- ja seurantajärjestelmä sisällytetään osaksi Horisontti Eurooppa -ohjelman yleistä

seurantajärjestelmää, erityisesti ottamalla käyttöön yhteisiä tietomalleja muun muassa tiedonkeruuta varten. Komissio osallistuu kaikkien kyseeseen tulevien vaikutus- ja seurantaindikaattoreiden ja EIT:n kehittämien tai soveltamien välineiden yhteiseen suunnitteluun, jotta varmistetaan yhteensopivuus ja johdonmukaisuus Horisontti Eurooppa -ohjelman seurantajärjestelmän kanssa, mukaan lukien keskeiset vaikutuspolut, eurooppalaisten kumppanuuksien kriteerikehys ja strateginen suunnitteluprosessi. EIT ottaa myös huomioon Horisontti Eurooppa -ohjelmassa käyttöön otettavan innovointitutkamenetelmän ja pohtii, miten osaamis- ja innovaatioyhteisöt voisivat hyödyntää innovointitutkaa seurantatoimiensa tukena.

Kaiken kaikkiaan EIT:n vastuulla on seurata säännöllisesti osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminnallista suorituskykyä ja mukauttaa jatkuvasti seurantajärjestelmiään linjassa eurooppalaisiin kumppanuuksiin sovellettavan Horisontti Eurooppa -seuranta- ja raportointikehyksen kanssa ja yhteistyössä Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisten palvelujen kanssa. Seurannan tuloksia hyödynnetään osaamis- ja innovaatioyhteisöjen liiketoiminnan suunnitteluprosesseissa ja EIT:n päätöksenteossa, joka koskee määrärahojen kohdentamista ja puitekumppanuussopimusten valmistelua rahoituksen saajina olevien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kanssa.

EIT:n toimilla, mukaan lukien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kautta hallinnoitavat toimet, ennakoidaan olevan

- (1) *taloudellinen/innovaatiovaikutus* sitä kautta, että ne vaikuttavat yritysten perustamiseen ja kasvuun sekä uusien innovatiivisten ratkaisujen luomiseen maailmanlaajuisen haasteiden ratkaisemiseksi, luovat työpaikkoja välittömästi ja välillisesti ja mobilisoivat muita julkisia ja yksityisiä investointeja;
- (2) *tieteellinen ja koulutusvaikutus* siten, että ne vahvistavat inhimillistä pääomaa tutkimuksessa ja innovoinnissa, parantavat yrittäjyys- ja innovaatio-osaamista niin yksilö- kuin organisaatiotasolla ja edistävät osaamisen ja innovoinnin leviämistä avoimesti yhteiskunnassa;
- (3) *yhteiskunnallinen vaikutus* sitä kautta, että ne paneutuvat EU:n politiikan painopisteisiin, jotka liittyvät esimerkiksi ilmastonmuutokseen, energiaan, raaka-aineisiin, terveyteen tai elintarvikkeisiin. Tässä keinoina ovat innovatiiviset ratkaisut, kansalaisten ja loppukäyttäjien osallistumisesta huolehtiminen sekä entistä päättäväisempi innovatiivisten ratkaisujen käyttöönotto näillä aloilla yhteiskunnassa.

Seuraavassa taulukossa on lueteltu esimerkkejä hallinnon indikaattoreista ja niiden tavoitteista, joiden toteutumista EIT:n on määrä seurata kaudella 2021–2027. Nämä indikaattorit antavat keskeiset panoksiin ja tuotoksiin liittyvät askelmerkit, joiden mukaisesti EIT:n avaintavoitteiden saavuttamista seurataan kauden 2021–2027 osalta. Avaintavoitteita ovat esimerkiksi innovoinnin ja yrittäjyyden edistäminen parantamalla koulutusta, EIT:n alueellisten vaikutusten lisääminen ja avoimuuden lisääminen potentiaaliin kumppaneihin ja sidosryhmiin päin sekä uusien innovatiivisten ratkaisujen tuominen markkinoille maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamiseksi.

EIT kehittää yhdessä komission kanssa lisäindikaattoreita muun muassa yhteiskunnallisille vaikutuksille osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminta-aloilla. Tässä noudatetaan Horisontti Eurooppa -ohjelmalle kehitettävää indikaattorikehystä ja otetaan huomioon eurooppalaisiin kumppanuuksiin omaksuttu yleinen lähestymistapa, jonka tavoitteena on edistää tieteellisiä, taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia. Vaikutusindikaattorien yhdenmukaistaminen

Horisontti Eurooppa -ohjelman kanssa on yleisesti keino seurata, miten asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa ajan mittaan edistytään. Tällä tavoin voidaan varmistaa vertailukelpoinen evidenssipohja arvioitaessa osaamis- ja innovaatioyhteisöissä saavutettuja tuloksia ja vaikutuksia suhteessa muuhun ohjelmaan. Lisäksi EIT varmistaa, että seurantajärjestelmä havaitsee ja mittaa edistymisen suhteessa osaamis- ja innovaatioyhteisön mallille ominaisiin toimintoihin, kuten osaamiskolmion integrointiin ja yrittäjyystaitoihin. Näillä lisäindikaattoreilla on tarkoitus seurata ajan kuluessa saavutettavaa edistystä ja vaikutusta. Esimerkiksi koulutukseen liittyviä (kuten korkeakoulujen valmiuksia tukevia) EIT:n toimia koskevilla indikaattoreilla on määrä seurata inhimillisen pääoman ja osaamisen kertymistä (lyhyellä aikavälillä), urakehitystä (keskipitkällä aikavälillä) ja työoloja (pitkällä aikavälillä) samoin kuin korkeakoulujen osallistumista ja valmiuksien kehittymistä (lyhyellä aikavälillä) tai korkeakoulujen roolia ja suorituskyykyä paikallisissa innovaatioekosysteemeissä (keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä).

EIT:n hallinnon indikaattorit	Tavoite 2023 (lähtötaso 2020)	Tavoite 2027 (lähtötaso 2020)
EIT:n ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintaan osallistuvien kumppaneiden/organisaatioiden määrä	20 %:n lisäys	50 %:n lisäys
Markkinoille tuotuja innovaatioita (tuotteita ja palveluja)	1 500	4 000
EIT:n ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintaan osallistuvia korkeasteen oppilaitoksia	300, josta 100 uudessa korkeakouluille suunnatussa toimessa	750, josta 450 uudessa korkeakouluille suunnatussa toimessa
Opiskelijoita EIT:n ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen koulutustoimissa	10 000	30 000
Tuettuja startup-yrityksiä	300	700
Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen yhteisrahoitus	700 milj. euroa	1 500 milj. euroa
Osaamis- ja innovaatioyhteisöjen yhteistoimintakeskittymien ulkopuolisilta alueilta EIT:n ja osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toimintaan osallistuvien kumppaneiden/organisaatioiden määrä	50 %:n lisäys	100 %:n lisäys

EIT varmistaa, että sen sisäisen seurantajärjestelmän kautta kerätyt tiedot, myös osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tulokset, sisällytetään kokonaisuudessaan Horisontti Eurooppa -ohjelman yleiseen tiedonhallintajärjestelmään. EIT varmistaa, että sen seuranta- ja arviointiprosessista saatavat yksityiskohtaiset tiedot asetetaan viiveettä saataville Horisontti

Eurooppa -ohjelman täytäntöönpanoa palvelevaan yhteiseen sähköiseen tietokantaan. Lisäksi EIT varmistaa erityisen raportoinnin määrällisistä ja laadullisista vaikutuksista, mihin sisältyvät myös tarkoituksiinsa sidotut määrärahat ja tosiasiallisesti suoritettut rahoitusosuudet.

EIT

- parantaa nykyisiä seurantajärjestelmiään ja ottaa käyttöön raportointi- ja seurantakehyksen, joka sisältää vaikutusindikaattorit ja joka linjataan [Horisontti Eurooppa -ohjelman] keskeisten vaikutuspolkujen mukaan;
- seuraa säännöllisesti osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminnallista suorituskykyä ja niiden tuotoksia, tuloksia ja edistymistä kohti vaikutuksia [Horisontti Eurooppa -kehyksen] mukaisesti;
- varmistaa, että osaamis- ja innovaatioyhteisöjen toiminta-aloilla kehitetään erityisiä yhteiskunnallisia indikaattoreita ja että yhteiskunnallista vaikutusta seurataan säännöllisesti Horisontti Eurooppa -kehyksen mukaisesti;
- varmistaa raportoinnin määrällisistä ja laadullisista vaikutuksista, mukaan lukien rahoitusosuudet;
- varmistaa osaamis- ja innovaatioyhteisöjen tulosten ja hanketietojen saatavuuden ja liittää ne osaksi Horisontti Eurooppa -ohjelman yleistä tiedonhallinta- ja raportointijärjestelmää.

5. LIITE 1A

Uusien osaamis- ja innovaatioyhteisöjen ensisijaiset alat.

1. Kulttuuriala ja luovat alat

6. LIITE 1B

TIETOKOOSTE – OSAAMIS- JA INNOVAATIOYHTEISÖ ”KULTTUURIALA JA LUOVAT ALAT”

(7) Haasteet

Kulttuuriala ja luovat alat voivat tarjota horisontaalisen ratkaisun useisiin kasvaviin haasteisiin, jotka ovat luonteeltaan pysyviä ja joihin voidaan puuttua tutkimus- ja innovaatiotoimien avulla. Nämä haasteet voidaan jakaa neljään pilariin: 1) eurooppalaisten luovuus, kulttuurinen monimuotoisuus ja arvot, 2) eurooppalainen identiteetti ja yhteenkuuluvuus, 3) Euroopan työllisyys, talouden kestävyys ja älykäs kasvu ja 4) Eurooppa globaalina toimijana.

Eurooppalaisten luovuuden ja kulttuurisen monimuotoisuuden edellytyksinä ovat sopeutumiskykyiset ja elinvoimaiset kulttuuri- ja luovat alat. Näillä aloilla, erityisesti audiovisuaalisella tai musiikkialalla, on kuitenkin edessään useita haasteita, jotka johtuvat digitalisoitumisesta sekä maailmanlaajusten toimijoiden taholta tulevan kilpailun kiristymisestä.

- Tuottajien, jakelijoiden, yleisradiolaitosten ja televisio-ohjelmayritysten, elokuvateatterien ja kaikenlaisten kulttuuriorganisaatioiden on innovoitava pystyäkseen houkuttelemaan uusia yleisöskupolvia.
- Yrittäjyyden ja monialaisten taitojen puute kulttuurialalla ja luovilla aloilla⁸ koskettaa sekä kehittymässä olevia alasektoreita että kypsyyssasteen saavuttaneita sektoreita, jotka läpikäyvät syvällistä digitaalista muutosta. Nämä taidot ovat tarpeellisia innovoinnin kannalta, ja niillä on ratkaiseva merkitys alalla tapahtuvien työmarkkinamuutosten kannalta.

Eurooppalaiseen identiteettiin ja yhteenkuuluvuuteen liittyvät yhteiskunnalliset haasteet voidaan yleisluonteisesti kuvata siten, että niiden ratkaisemiseksi puuttuu ”siltoja”, jotka yhdistäisivät yhteiskunnan eri osia tai eri alueita toisiinsa. Tähän sisältyvät sosiaaliseen syrjäytymiseen liittyvät kysymykset sekä tarve rakentaa läheisempiä kulttuurienvälisiä yhteyksiä ja kehittää yhteenkuuluvuuden tunnetta kulttuurisen moninaisuuden ja yhteisen perinnön pohjalta. Haasteisiin voitaisiin vastata lisäämällä yhteisöosallistumista, suunnitteluun, arkkitehtuuriin ja julkisten tilojen käyttöön kohdistuvilla innovaatioilla sekä kulttuurivetoisen sosiaalisen innovoinnin avulla. Erityisesti seuraaviin seikkoihin on kiinnitettävä huomiota:

⁸ Kulttuurialan ja luovien alojen opinnot eurooppalaisissa yliopistoissa keskittyvät lähinnä ”luovaan puoleen”, eivätkä alalta valmistuneet ole aina valmiita astumaan nykyaikaisille työmarkkinoille, koska monialaiset (yrittäjyyteen liittyvät, digitaaliset tai taloushallinnolliset) taidot puuttuvat. EU:n korkeakoulujen viestintä- ja mediaopinnot ovat jäljessä Yhdysvaltojen tarjoamista, mutta EU:n yliopistot suoriutuvat toisaalta paremmin perinteisemmällä aloilla, kuten taide- ja muotoilualalla tai esittävissä taiteissa.

- Tutkijoiden välinen ja tutkimusyhteisön ja teollisuuden välinen yhteistyö on vähäistä, eikä t&k-toimien koordinoinnista tai menetelmien, tulosten ja parhaiden käytäntöjen jakamisesta huolehdi riittävästi. Suurinta osaa kulttuurialan ja luovien alojen tutkimuksesta ei ole käännetty muille kielille, mikä johtaa päällekkäisyyteen, koska tutkijat eivät useinkaan ole tietoisia vastaavista projekteista.
- Luovien alojen klustereiden ja innovaatiokeskittymien integraatioaste on riittämätön.
- Merkittävä osa Euroopan alueellisista älykkään erikoistumisen prioriteeteista viittaa eri näkökulmista kulttuuriin (esim. kulttuuriperintöön, luoviin toimialoihin jne.). Kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisöön liittyy suuri potentiaali, kun otetaan huomioon kulttuurin ja luovuuden tärkeä rooli kaupunkien ja alueiden taloudellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä sekä kyseisten alojen mahdollisuudet auttaa ratkaisemaan ongelmia, joita kehitystason eroihin liittyy eri puolilla Eurooppaa.

Euroopan työllisyyteen, talouden kestävyys ja älykkääseen kasvuun liittyviin haasteisiin sisältyy taloudellisia näkökohtia, kuten työttömyys (erityisesti nuorisotyöttömyys) ja globaali kilpailu.

- Markkinoiden keskittyminen on voimakasta: noin 50 prosenttia kokonaisliikevaihdosta ja lisäarvosta syntyy Saksassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Ranskassa.
- Euroopan luovien alojen haasteena ovat digitalisoituminen ja globalisaatio ja niiden voimakas vaikutus siihen, miten taiteilijat tuottavat ja jakavat teoksiaan ja muodostavat suhteita kohdeyleisönsä. DVD-markkinoiden romahtaminen, uudet kuluttajaodotukset ja amerikkalaisten studioiden jatkuva valta-asema yhdessä Amazonin, iTunesin, Googlen ja Netflixin kaltaisten globaalien digijättäiläisten nousun kanssa ovat vaikuttaneet perinteiseen arvoketjuun.

Euroopan rooliin globaalina toimijana sisältyy myös tarve tehostaa Euroopassa luodun kulttuurisisällön levittämistä. Euroopan täytyy säilyttää kilpailukykynsä uusien teknologioiden luomiseen tähtäävässä globaalissa digitaalisessa kilpajuoksussa. Esimerkkejä ovat tekoäly, esineiden internet ja lohkoketju, joiden osalta kulttuuriala ja luovat alat ovat maailmanlaajuisesti tärkeitä sisällön, tuotteiden ja palvelujen tuottajia. Lisäksi globaalilla tasolla kulttuuriteollisuus ja luova teollisuus (design, arkkitehtuuri jne.) edistävät aktiivisesti kestävä kehitystä ja ajavat vihreää innovointia, ja kulttuurisisällöillä (kirjallisuus, elokuva ja taiteet) voidaan puolestaan lisätä tietoisuutta ekologisista ongelmista ja käydä näistä kysymyksistä julkista keskustelua.

(8) Merkittävyys ja vaikutukset

Kokonaisvaltaisella ja yhdenmetyllä lähestymistavallaan kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisö auttaa vastaamaan kaikkiin edellä määriteltyihin haasteisiin. Kattaessaan lähes kaikki elämän, yhteiskunnan ja talouden osa-alueet tällaisella osaamis- ja innovaatioyhteisöllä tulee olemaan hyvin tärkeä merkitys taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ajatellen, sillä se vapauttaa strategisia mahdollisuuksia yhtä hyvin taloudelliseen, teknologiseen kuin sosiaaliseenkin innovointiin.

Kulttuuriin ja luovuuteen pohjautuvat innovaatiot parantavat Euroopan kilpailukykyä joko suoraan luomalla uusia yrityksiä ja työpaikkoja tai välillisesti tuomalla monialaisia hyötyjä taloudelle yleisesti, parantamalla elämänlaatua ja lisäämällä Euroopan houkuttelevuutta. Kulttuuriala ja luovat alat nähdään yhä useammin uusina älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun lähteinä ja työpaikkojen luojina. Ne työllistävät jo yli 12 miljoonaa ihmistä EU:ssa, mikä on 7,5 prosenttia kaikista EU:n työllisistä.

Kulttuurin ja luovuuden vaikutus innovointiin ei rajoitu kulttuurialan ja luovien alojen suoraan vaikutukseen, sillä innovointiin vaikuttavat muillakin aloilla yhä useammin muut kuin teknologiset tekijät, kuten luovuus, design ja uudet organisatoriset prosessit tai liiketoimintamallit. Erityisesti kulttuuriteollisuudella ja sen yksittäisillä arvoketjuilla (esim. musiikki, muotoilu, muoti, audiovisuaalisen ala, videopelit ja arkkitehtuuri) on taloudellisesti vahvat innovointivalmiudet, joiden ansiosta se kykenee edistämään innovointia myös muilla talouden sektoreilla.

Kulttuuri ja kulttuuritoimintaan osallistuminen vaikuttaa suoraan kansalaisten hyvinvointiin. Kulttuuriala ja luovat alat vahvistavat identiteetin, demokratian ja yhteisöosallistumisen yhteiskunnallisia arvoja. Kulttuurilla on suuret mahdollisuudet vahvistaa eurooppalaisen yhteenkuuluvuuden tunnetta, jossa monimuotoisuus on voimavara. Tämä on olennaisen tärkeää, jotta yhteiskunnallinen resilienssi ja saavutettavuus, sosiaalinen yhteenkuuluvuus, radikalisoitumisen ennaltaehkäisy ja sukupuolten tasa-arvo voisivat toteutua ja toisaalta voitaisiin puuttua Euroopan poliittisiin epävarmuustekijöihin ja yhtenäisyyden tarpeeseen.

Kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisö lisää verkostoitumismahdollisuuksia, yhteistyötä, yhteiskehittämistä ja tietotaidon siirtämistä koulutuksen, tutkimuksen ja liiketoiminnan välillä kulttuurialalla ja luovilla toimialoilla sekä yhteiskunnan ja talouden muiden sektoreiden kanssa. Se vauhdittaa sekä alhaalta ylöspäin eteneviä että ylhäältä alaspäin suuntautuvia aloitteita alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla. Se luo tarvittavia perusedellytyksiä uusien yritysten luomiselle ja laajentamiselle innovatiivisissa ekosysteemeissä. Se tarjoaa monien eri alojen (ml. taiteet, humanistiset tieteet, taloustiede, yhteiskuntatieteet ja kovat soveltavat tieteet) tutkijoille ja opiskelijoille samoin kuin kulttuurialan ja luovien alojen sekä muiden sektoreiden yrittäjille tiedot ja taidot, joita tarvitaan innovatiivisten ratkaisujen löytämiseksi ja muuntamiseksi uusiksi liiketoimintamahdollisuuksiksi. Toimimalla innovoinnin vauhdittajana se mahdollistaa tiiviimmän vuorovaikutuksen muiden talouden ja teollisuuden toimialojen kanssa.

(9) Synergia ja täydentävyys nykyisiin aloitteisiin nähden

Kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisö täydentäisi useita muita unionin aloitteita sekä vastaavia aloitteita jäsenvaltioiden tasolla. Tärkeimmät EU:n tasolla odotettavissa olevat synergiaedut esitetään seuraavassa.

Kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisön ennakoidaan luovan vahvaa synergiaa Horisontti Eurooppa -ohjelman strategisten aloitteiden kanssa. Kyseeseen tulevat erityisesti pilariin II kuuluva klusteri [Osallisuutta edistävä ja turvallinen yhteiskunta] ja sen toiminta-alat ”Kulttuuriperintö” ja ”Demokratia”. Tuleva osaamis- ja innovaatioyhteisö voisi myös antaa arvokkaan monialaisen panoksen useissa klusteriin [Digitaalitalous ja -teknologia

ja teollisuus] kuuluvissa toiminnoissa, erityisesti liittyen valmistusteknologioihin, joissa tarve kehittää uusia tuotteita riippuu pitkälti kulttuurialan ja luovien alojen kehityksestä. Lisäksi se voisi tehokkaasti täydentää Euroopan horisontti -ohjelman muita osia ja nykyisen osaamis- ja innovaatioyhteisön EIT Digitalin toimintaa samoin kuin toimia, joita kaavaillaan muissa EU:n ohjelmissa, kuten InvestEU-ohjelmassa, Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa tai koheesiopolitiikan rahastojen puitteissa.

Uudella Luova Eurooppa -ohjelmalla tulee olemaan suuri merkitys kulttuuri- ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisön toiminnalle. Ohjelmassa valikoidaan toimintalojkoja ja julkaistaan erityisiä ehdotuspyyntöjä, jotka liittyvät joihinkin edellä mainittuihin luovien alojen haasteisiin (esim. luovan työn tekijöiden taidot ja työllisyys, liiketoimintamallit jne.). Tavoitteena on vahva synergia ja täydentävyys. Niin ikään Luova Eurooppa -ohjelmassa ja olosuhteissa, joissa kulttuurialan ja luovien toimialojen rahoituksensaantimahdollisuudet ovat rajalliset, synergiaetuja syntyy todennäköisesti kulttuurialan ja luovien alojen lainantakausvälineen kanssa. Kyseessä on rahoitusmekanismi, joka rahoitusvälittäjien takaajana toimimalla auttaa laajentamaan kulttuurihankkeita ja luovia hankkeita.

Älykkään erikoistumisen strategiaan (S3) kuuluva teollisuuden modernisointiin tähtäävä foorumi on määritellyt kulttuurialaan ja luoviin aloihin keskittyviä t&i-strategioita, joissa tarkastellaan mahdollisuutta synnyttää uusia kytköksiä paikallisten voimavarojen, potentiaalisten markkinoiden ja yhteiskunnallisten haasteiden välillä, kun mukaan otetaan runsaasti yritysmaailman toimijoita. Uusien kumppanuuksien edistäminen tutkimusorganisaatioiden, yritysten ja viranomaisten välillä on S3-strategioiden keskeisiä työtavoitteita, joka edellyttää uusia yhteistyöalustoja.

Päätelmät

Kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisöllä on parhaat edellytykset vastata edellä kuvattuihin suuriin taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin haasteisiin. Luovuus on keskeinen innovoinnin moottori. Kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisöllä on valmiudet vapauttaa kulttuuripohjaisen luovuuden potentiaali ja osaltaan vahvistaa Euroopan kilpailukykyä ja älykästä kasvua.

EIT:n muodostama kulttuurialan ja luovien alojen osaamis- ja innovaatioyhteisö

- vähentää kulttuurialan ja luovien alojen innovaatioympäristön hajanaisuutta edistämällä sellaisten innovaatioekosysteemien luomista, jotka yhdistävät toimijoita ja verkostoja sektoreiden ja tieteenalojen välisesti paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla;
- kouluttaa seuraavan sukupolven innovoijia kulttuuriteollisuuden ja luovien alojen palvelukseen antamalla heille yrittäjäystaitoja ja teknisiä taitoja, joita tarvitaan menestyksen avaimiksi nopeasti muuttuvassa ympäristössä;
- edistää oikeanlaisten perusedellytysten kehittämistä, jotta ideat voidaan muuttaa uusiksi teknisiksi edistysaskeliksi ja sosiaalisiksi innovaatioiksi, jotka parantavat elämänlaatua ja hyödyttävät EU:n kansalaisia;
- edistää uusien yritysten luomista ja kehittämistä kulttuurialalla ja luovilla aloilla houkuttelemalla liike-elämää tekemään investointeja ja pitkän aikavälin

sitoumuksia;

- huolehtii synergioista nykyisten osaamis- ja innovaatioyhteisöjen kanssa sekä muiden eurooppalaisten kumppanuuksien, ohjelmien ja aloitteiden kanssa, jotta innovointia voidaan edistää kulttuurialan ja luovien alojen lisäksi myös muilla talouden aloilla;
- vahvistaa EU:n asemaa globaalina toimijana kulttuuriteollisuudessa ja luovilla aloilla hyödyntämällä eurooppalaista luovuutta ja kulttuurista monimuotoisuutta.